

With funding from

 Austrian
Development
Cooperation

Caritas
Austria

RAPORT

PRIVIND ANALIZA FINANCIARĂ A SERVICIILOR DE ÎNGRIJIRE DE TIP FAMILIAL A COPIILOR CU DIZABILITĂȚI

**HOPE
AND
HOMES
FOR
CHILDREN**

Changing
THE WAY WE
care

CUPRINS

Varianta revizuită și adaptată: iunie 2024

Acest document a fost elaborat cu asistența financiară a Uniunii Europene și a Agenției Austriece pentru Dezvoltare. Conținutul acestui document este responsabilitatea exclusivă a CCF Moldova și nu poate fi sub nici o formă considerat ca reflectând poziția Uniunii Europene sau a Agenției Austriece pentru Dezvoltare.

Autor:

Constantin Gudima, expert finanțe publice locale

Coordonatori cercetare:

Livia Marginean, directoare de programe CCF Moldova

Liliana Rotaru, președintă AO CCF Moldova

Revizuire:

Liliana Țibrea, consilieră Protecția Copilului în Moldova (CTWWC)

Lista abrevierilor	5
Sumar	6
Introducere	6
Scopul analizei	8
Metode și tehnici de evaluare	8
Principalele constatări și recomandări	9
CAPITOLUL I. Motivația financiară a persoanelor ce acceptă în plasament copii cu dizabilități	11
1.1. Particularitățile salarizării asistenților parentali profesioniști și a părinților educatori	12
1.2. Analiza salariilor APP și a PE care au în plasament copii cu dizabilități comparativ cu a celor care nu au copii cu dizabilități în plasament	12
1.3. Stimulente suplimentare pentru asistenții parentali profesioniști (APP) și părinții educatori (PE)	14
1.4. Analiza veniturilor lunare totale a APP și PE	15
CAPITOLUL II. Analiza prestațiilor sociale pentru copiii plasați în serviciile de îngrijire de tip familial	17
2.1. Resursele alocate de stat pentru întreținerea copiilor în serviciile de plasament de tip familial	18
2.2. Analiza comparativă a resurselor alocate de stat pentru îngrijirea copiilor în serviciile de plasament de tip familial	19
CAPITOLUL III. Analiza informației/opiniilor colectate în cadrul discuțiilor Focus grup cu îngrijitorii copiilor cu sau fără dizabilități și cu managerii/specialiștii serviciilor de îngrijire de tip familial	21
3.1. Motivația participanților la DFG de a lua în plasament un copil/copii cu dizabilități	22
3.2. Suficiența resurselor alocate din buget pentru întreținerea copilului	25
3.3. Acoperirea cheltuielilor efectuate în interesul copilului din plasament	27
3.4. Recomandări pentru autorități	28
3.5. Opiniile managerilor și specialiștilor din serviciile de îngrijire de tip familial	29
CAPITOLUL IV. Concluzii, recomandări și evaluarea costurilor reformei	31
4.1. Remunerarea îngrijitorilor	32
4.2. Veniturile asigurate de stat pentru îngrijirea copiilor din serviciile de îngrijire de tip familial (APP/CCTF):	33
4.3. Costul implementării recomandărilor privind motivarea financiară a îngrijitorilor	34
4.4. Costul implementării recomandărilor privind îmbunătățirea condițiilor de creștere și îngrijire a copiilor cu dizabilități	35

Concluzii finale	36
Bibliografie	38
Lista Anexelor	39

Anexe

Anexa 1. Calculul salariului lunar al părinților-educatori și al asistenților parentali profesioniști în condițiile legislației în vigoare pentru anul 2023	40
Anexa 2. Venitul lunar calculat (brut) al APP și PE	44
Anexa 3. Câștigul salarial mediu lunar nominal brut, pe activități economice, în trimestrul III 2023	45
Anexa 4. Minimul de existență pe Categoriile de populație, pe semestrul I 2023 (lei)	46
Anexa 5. Venitul lunar calculat (brut) al APP și PE	46
Anexa 6. Prestațiile sociale pentru copii din plasament în serviciile APP și CCTF (lei)	47
Anexa 7. Norme de cheltuieli din instituțiile de tip rezidențial	47
Anexa 8. Cheltuielile anului 2020 de servicii comunale și materiale circulante per copil cu dizabilități din CPTPCD din Orhei și Hîncești, indexate la nivelul anului 2023	48
Anexa 9. Analiza comparativă a veniturilor copiilor din plasament cu minimul de existență și cu cheltuielile de întreținere din instituțiile de tip rezidențial	49
Anexa 10. Profilul participanților la DFG cu îngrijitorii care au experiență de îngrijire a copiilor cu dizabilități	51
Anexa 11. Profilul participanților la DFG cu îngrijitorii fără experiența de îngrijire a copiilor cu dizabilități în plasament	51
Anexa 12. GHID DE INTERVIU pentru FOCUS-GRUPUL cu asistenții parentali profesioniști, părinții-educatori care au sau au avut în îngrijire copii cu dizabilități (resurse financiare)	52
Anexa 13. GHID DE INTERVIU pentru FOCUS-GRUPUL cu asistenții parentali profesioniști, părinții-educatori care nu au în îngrijire copii cu dizabilități (motivație)	53
Anexa 14. Calculul fondului lunar de salarizare a părinților-educatori, și a asistenților parentali profesioniști în condițiile legislației în vigoare pentru anul 2024	54

Lista tabelor

Tabel 1. Constatări și recomandări	9
Tabel 2. Sinteza comparativă a salariilor calculate a PE și APP care au - și care nu au în plasament copii cu dizabilități	13
Tabel 3. Sinteza datelor privind venitul lunar calculat (brut) al persoanelor ce prestează servicii de îngrijire de tip familial	15
Tabel 4. Sinteza datelor privind veniturile nete ale APP și PE	16
Tabel 5. Îndemnizațiile pentru copii	18
Tabel 6. Alocații sociale de stat lunare pentru copiii cu dizabilități	19
Tabel 7. Rezultatele precizărilor efectuate în timpul interviurilor	23
Tabel 8. Opiniile specialiștilor din serviciile APP/CCTF privind plasamentul copiilor cu dizabilități severe	29
Tabel 9. Sinteza costurilor suplimentare ale măsurilor	37

LISTA ABREVIERILOR

APP	Asistent Parental Profesionist/Asistență Parentală Profesionistă
ATAS	Agenție Teritorială de Asistență Socială
CCF Moldova	Asociația Obștească Copil Comunitate Familie Moldova
CCTF	Serviciul social „Casă de copii de tip familial”
CD	Copil/copii cu dizabilități
CNAM	Compania Națională de Asigurări în Medicină
CPTPCD	Centru de plasament temporar pentru copii cu dizabilități
CTAS	Casa teritorială de asigurări sociale
CTWWC	Changing the Way We Care
DFG	Discuție de tip Focus-grup
HG	Hotărâre de Guvern
HHC UK	Hope and Homes for Children Marea Britanie
HOPE	Abordarea holistică a protecției copilului în Moldova
MMPS	Ministerul Muncii și Protecției Sociale
PE	Părinte-educator
STAS	Structura Teritorială de Asistență Socială
UAT	Unitate Administrativ-Teritorială

SUMAR

Introducere

La nivel global copiii cu dizabilități au un risc de instituționalizare de 17 ori mai mare decât copiii fără dizabilități¹. Sute de copii cu dizabilități încă se află în sistemul rezidențial din Republica Moldova, în pofida progresului în domeniul promovării îngrijirii în familie sau în servicii alternative de tip familial, din ultimele decenii.

Efectele negative, neglijarea și abuzul provocate copiilor într-un cadru de îngrijire instituțională sunt cercetate pe larg². Copiii din instituții sunt privați de îngrijire familială stabilă, continuă și plină de dragoste și, în consecință, pot suferi traume pe tot parcursul vieții³. Analiza datelor din instituții arată că copiii pierd, în medie, o lună de creștere pentru fiecare 3 luni petrecute într-un orfelinat.⁴ Instituționalizarea dăunează, de asemenea, dezvoltării socio-emoționale și sănătății mintale a copiilor, precum și capacității acestora de a forma legături de atașament⁵. Copiii din instituții sunt adesea supuși la abuzuri fizice, sexuale și emoționale din partea altor copii, a vizitatorilor sau a personalului.⁶ Impactul instituționalizării poate continua dincolo de copilărie și poate duce la multiple dezavantaje la vârsta adultă⁷, incluzând întârzieri severe în dezvoltare, dizabilități, daune psihologice ireversibile și o stare de sănătate precară.⁸ Instituționalizarea copiilor poate echivala, de asemenea, cu privarea de libertate.⁹

Progresul Republicii Moldova este recunoscut de parteneri atât la nivel regional, cât și global. Eforturile consolidate ale autorităților, partenerilor de dezvoltare, a societății civile au dus, printre altele, la micșorarea numărului de copii în instituții rezidențiale, dezvoltarea și extinderea rețelei de servicii sociale și promovarea mesajelor pozitive de consolidare a familiilor pentru a putea face față provocărilor. Și, totuși, un grup considerabil de copii cu particularități de dezvoltare, încă, nu cresc într-un mediu familial, din lipsa serviciilor de suport pentru familiile biologice și servicii alternative de tip familial care ar putea îngriji de copii cu dizabilități.

Cercetarea realizată de CTWWC și partenerii de implementare (CCF Moldova, Keystone Moldova și P4EC) „Analiza situațională cu privire la îngrijirea copiilor în Republica Moldova”¹⁰ scoate în evidență ca dizabilitatea copiilor este una din principalele bariere în procesul de dezinstituționalizare, iar argumente suplimentare la acest subiect sunt aduse în Raportul „Rezumatul constatărilor din evaluările copilului în șase instituții rezidențiale”¹¹, unde se menționează că în 6 Instituții Rezidențiale (IR) sunt plasați 184 de copii, dintre care peste 52 % (96 copii) cu dizabilități, iar 47,8% (88 copii) – cu dezvoltare tipică. Principalele cauze ale plasamentului rezidențial sunt: dizabilitatea copilului (~50%), prezența unui risc iminent (~22% dintre copii) și abandonul copiilor (~15%). În rezultatul evaluării complexe a copiilor cu dizabilități instituționalizați în cele 6 IR, pentru 60% dintre ei a fost făcută recomandarea de plasament în servicii de tip familial (plasament în familie extinsă, tutelă, asistență parentală profesionistă și case de tip familial).

¹ <https://www.unicef.org/eca/media/11771/file/Disability%20report.pdf>

² Hope and Homes for Children (2022) Families. Not institutions

³ Hope and Homes for Children (2022) Families. Not institutions

⁴ Dana E. Johnson, 'Medical and Developmental Sequelae of Early Childhood Institutionalization in Eastern European Adoptees', in The Minnesota Symposia on Child Psychology. Vol 31: The Effects of Early Adversity on Neurobehavioral Development, ed. by Nelson (Mahwah, NJ: Lawrence Erlbaum Associates Publishers, 2001)

⁵ van IJzendoorn, M.H., Bakermans-Kranenburg, M.J. et al (2020) Institutionalisation and deinstitutionalisation of children 1: a systematic and integrative review of evidence regarding effects on development. *The Lancet Psychiatry*, 7(8)

⁶ Gray, A.P. and Cote, W. (2019) Cultural connectedness protects mental health against the effect of historical trauma among Anishinabe young adults. *Public Health*, 176, pp.77-81.

⁷ van IJzendoorn, M.H., Bakermans-Kranenburg, M.J. et al (2020) Institutionalisation and deinstitutionalisation of children 1: a systematic and integrative review of evidence regarding effects on development. *The Lancet Psychiatry*, 7(8)

⁸ G. Mulheir et al (2012) 'Deinstitutionalisation – A Human Rights Priority for Children with Disabilities' Equal Rights Trust Review, 9 (2012)

⁹ United Nations (2019) Global Study on Children Deprived of Liberty

¹⁰ <https://bettercarenetwork.org/library/social-welfare-systems/social-service-workforce-strengthening/raport-1-rezumatul-constat%C4%83rilor-din-evalu%C4%83rile-copilului-%C3%AEn-%C8%99ase-institu%C8%9Bii-reziden%C8%9Biale>

¹¹ <https://bettercarenetwork.org/library/social-welfare-systems/social-service-workforce-strengthening/raport-7-rezumatul-constat%C4%83rilor-din-evalu%C4%83rile-copilului-%C3%AEn-%C8%99ase-institu%C8%9Bii-reziden%C8%9Biale>

Conform datelor statistice, în Republica Moldova în 2017 erau înregistrate circa 181 000 persoane cu dizabilități, inclusiv 12 000 copii, comparativ cu anul 2022, când sunt înregistrate circa 162 295 persoane cu dizabilități dintre care circa 10 936 copii.¹²

Uniunea Europeană a recunoscut nocivitatea instituționalizării și s-a angajat să facă tranziția de la îngrijirea instituțională la îngrijirea bazată pe familie și comunitate în cele mai relevante politici și regulamente de finanțare ale sale. Opinia pozitivă a Comisiei Europene privind cererea de aderare a Republicii Moldova la Uniunea Europeană menționează, de asemenea, în secțiunea privind drepturile fundamentale, procesul de dezinstituționalizare:

„Procesul de dezinstituționalizare a copiilor a avansat mult în ultimii ani. Mai sunt încă multe de făcut în ceea ce privește mortalitatea infantilă, munca copiilor, inclusiv legăturile cu traficul de persoane și exploatarea sexuală, precum și situația specială a copiilor romi și a copiilor abandonați de părinți. Numărul bebelușilor și al copiilor cu dizabilități aflați în îngrijire instituțională rămâne o provocare.

În corespundere cu Programul Național pentru Protecția Copilului pe anii 2022-2026 și a Planului de acțiuni pentru implementarea acestuia, **Obiectivul specific 3.3** „Consolidarea serviciilor de îngrijire alternativă de tip familial și asigurarea disponibilității și accesibilității acestora pentru fiecare copil, la necesitate, în vederea asigurării unui volum al cheltuielilor alocate în bugetele locale pentru serviciile de îngrijire alternativă de tip familial de 170 mil. lei în 2026 față de 85 mil. lei în 2020 și a creșterii ponderii copiilor în servicii de plasament de tip familial de la 83,4% la 95% în aceeași perioadă”, dreptul la creștere în mediul familial, în cazul imposibilității aflării în familia biologică sau extinsă este o prioritate a autorităților și a întregii societăți, în vederea asigurării unui drept de bază a copilului.

În vederea atingerii obiectivelor Politicii în domeniul protecției copilului, altor angajamente naționale și internaționale privind îngrijirea copiilor cu dizabilități lipsiți de grija părintească MMPS a emis Ordinul nr.138 din 22.09.2023¹³ „Cu privire la aprobarea Planului de acțiuni pentru realizarea procesului de dezvoltare și pilotare a Serviciului de asistență parentală profesionistă specializat pentru copiii cu dizabilități severe” și pilotarea acestuia în raza de administrare a ATAS Centru. În vederea elaborării unui model de pilotare bazat pe dovezi și experiențe trăite ale asistenților parentali profesioniști și părinților educatori din case de copii de tip familial care au îngrijit de copii cu dizabilități, în cadrul inițiativei globale CTWWC a fost inițiat un proces de analiză a condițiilor optime pentru îngrijirea, în APP și CCTF, a copiilor cu dizabilități, dar și a barierelor în prestarea acestui serviciu.

Situația actuală demonstrează că sistemul de servicii de plasament familial nu este pe deplin pregătit pentru nevoile speciale de îngrijire ale copiilor cu dizabilități, grupurilor mari de frați, copiilor cu cerințe emoționale complexe, copiilor cu vârsta cuprinsă între 0-3 ani și alte categorii vulnerabile de copii, care sunt prioritizate în Programul Național pentru Protecția Copilului 2022-2026 și în Planul de Acțiuni¹⁴ (act. 55-57).

Concluziile „Raportului de analiza comparativă privind oportunitatea unificării serviciilor sociale Asistența Parentală Profesionistă și Casa de copii de tip familial”¹⁵, realizat de CTWWC în 2023, prezintă faptul că serviciile APP și CCTF sunt mai puțin accesibile anumitor categorii de copii și anume: celor cu dizabilități severe, celor de vârstă mare (16-17 ani), celor care au probleme emoționale complexe, copiilor de etnie romă, celor care alcătuiesc grupuri mari de frați și surori și celor de vârstă fragedă. Conform raportului CER¹⁶ (2022), din 1057 de copii aflați în plasament în APP sau CCTF la finele anului 2022, 122 de copii (11,54%) au dizabilități, iar 32 dintre ei (sau 3%) au dizabilități severe.

Cu scopul fundamentării modelului de pilotare pe dovezi și experiențe trăite ale asistenților parentali profesioniști și părinților educatori din case de copii de tip familial care au experiența de îngrijire a copiilor cu dizabilități, CCF Moldova/HHC Marea Britanie, cu suportul Proiectului HOPE – „Abordarea holistică a protecției copilului în Moldova”, finanțat de Uniunea Europeană și Agenția Austriacă de Dezvoltare, implementat în perioada ianuarie 2021 - ianuarie 2024, a realizat analiza situației financiare privind plasamentul în APP/CCTF a copiilor cu dizabilități.

¹² www.statistica.md

¹³ https://social.gov.md/wp-content/uploads/2023/09/Ordin-nr.-138_22.09.2023.pdf

¹⁴ Programul național pentru protecția copilului pe anii 2022-2026 și a Planului de acțiuni https://www.legis.md/cautare/getResults?doc_id=131899&lang=ro

¹⁵ https://bettercarenetwork.org/sites/default/files/2023-8/bcn_ro_comparative_analysis_executive_summary.pdf

¹⁶ <https://social.gov.md/wp-content/uploads/2023/04/Raport-statistic-anual-nr.-103-Copii-aflati-in-situatie-de-risc-si-copii-separati-de-parinti-in-anul-2022.pdf>

Prezenta analiză financiară completează raportul de *Analiză a condițiilor optime și a barierelor în plasamentul copiilor cu dizabilități severe în servicii alternative de tip familial și Evaluarea plasamentului în Asistență Parentală Profesionistă (APP)/Case de Copii de Tip Familie (CCTF) a copiilor cu dizabilități și analiza situației și nevoilor Serviciului APP în Agenția Teritorială de Asistență Socială (ATAS) Ialoveni la etapa inițială de pilotare a Modelului APP specializat, cercetare realizată de către CCF Moldova/HHC MB în parteneriat cu CTWWC în cursul lunii decembrie 2023.*

Scopul analizei

Studiul de Analiza financiară a serviciilor de îngrijire de tip familial a copiilor cu dizabilități prezintă informații esențiale despre costurile și eficiența serviciilor de îngrijire de tip familial pentru copiii cu dizabilități, relevante pentru elaborarea și implementarea politicilor publice în domeniul protecției copilului, în special în ceea ce privește alocarea resurselor financiare pentru serviciile de plasament familial. Prin evaluarea costurilor și beneficiilor implicate în prestarea serviciilor de îngrijire de tip familial pentru copiii cu dizabilități, studiul oferă recomandări cu privire la modul în care resursele pot fi alocate de către autorități pentru a înlătura impedimentele financiare, care demotivează îngrijitorii să accepte în plasament copii cu dizabilități: Prin identificarea și analizarea aspectelor financiare ale serviciilor de îngrijire de tip familial, studiul scoate în evidență zonele în care sunt necesare investiții suplimentare pentru a asigura îngrijirea de calitate în servicii de tip familial, adecvată nevoilor copiilor cu dizabilități.

Analiza financiară a serviciului APP/CCTF privind îngrijirea copiilor cu dizabilități este efectuată cu scopul de a analiza impedimentele financiare (salarizarea, mărirea alocațiilor și indemnizațiilor pentru întreținerea copilului) ce demotivează asistenții parentali profesioniști și părinții-educatori să accepte în îngrijire copii cu dizabilități și de a asigura o estimare cât mai veridică a resurselor financiare necesare pentru implementarea APP specializat.

Analiza a urmărit:

- Colectarea și analiza datelor financiare referitoare la condițiile de salarizare a APP/PE, mărirea alocațiilor/prestațiilor pentru copiii cu dizabilități plasați în APP;
- Identificarea nevoilor actuale a APP/PE pentru a putea oferi o îngrijire de calitate copiilor cu dizabilități;
- Evaluarea și înțelegerea impedimentelor financiare care pot descuraja plasarea copiilor cu dizabilități în APP/PE;
- Identificarea condițiilor de motivare și a resurselor necesare pentru a crea un mediu atractiv și sustenabil pentru APP/PE care să fie dispuși să îngrijească copii cu dizabilități.

Metode și tehnici de evaluare

La elaborarea analizei au fost utilizate metode mixte de cercetare: cantitativă (colectarea datelor privind cantumurile resurselor financiare alocate asistentului parental profesionist și copiilor din plasament); calitativă (colectarea datelor din discuții în format focus-grup privind factorii ce motivează și demotivează acceptarea copilului cu dizabilități în plasament) și comparativă (prin compararea datelor colectate privind nevoile APP/CCTF cu resursele puse la dispoziție de către autorități și identificarea lacunelor).

Metodologia de cercetare este bazată pe colectarea și analiza datelor din prevederile cadrului normativ și a celor existente în diferite rapoarte statistice.

În scopul colectării datelor calitative și identificării părerilor privind factorii financiari ce motivează sau demotivează acceptarea în plasament a copiilor cu dizabilități, au fost organizate două discuții Focus grup cu asistenți parentali profesioniști și părinți-educatori, în continuare numiți „îngrijitori”, care au avut sau au experiență în îngrijirea copiilor cu dizabilități (9 persoane) și cu asistenți parentali profesioniști, fără experiență în îngrijirea copiilor cu dizabilități (8 persoane) din raioanele Cimișlia, Criuleni, Ialoveni, Strășeni. De asemenea, au fost realizate DFG cu manageri/specialiști ai serviciului APP/CCTF din raioanele Criuleni, Dubăsari, Ialoveni, Strășeni.

Principalele constatări și recomandări

Analiza financiară a serviciului APP/CCTF în contextul îngrijirii copiilor cu dizabilități, identifică un șir de **impedimente financiare**, care demotivează îngrijitorii să accepte în plasament copii cu dizabilități. În baza analizei efectuate, în scopul încurajării și susținerii îngrijitorilor care sunt motivați să primească copii cu dizabilități în plasament, propunem unele soluții pe termen scurt și mediu, a căror promovare și implementare etapizată vor asigura sustenabilitate.

Analiza a scos în evidență impactul pozitiv al suportului suplimentar oferit în cadrul Memorandumului MMPS și UNICEF Moldova atât pentru salarizarea asistenților parentali profesioniști cât și indemnizațiile pentru copii.

S-a constatat că în unele raioane asistenții parentali profesioniști primesc o alocație pentru îngrijire, însoțire și supraveghere în cazul plasamentului unui copil cu dizabilități severe, dar, aceasta nu este achitată uniform, doar 3 din 4 APP au menționat că primesc aceste resurse, explicația fiind că această alocație se oferă doar beneficiarilor care nu se află la întreținerea deplină a statului. Autorul nu a identificat în cadrul normativ o definiție clară a acestui statut, respectiv, decizia rămâne la discreția autorităților locale. Recomandarea formulată este de a defini clar statutul de întreținere deplină a statului, asigurând că plasamentul în servicii dezvoltate în mediu familial să nu fie considerat drept întreținere deplină a statului.

În tabelul 1 prezentăm principalele constatări și recomandările aferente pe palierele: salarizare, indemnizații și compensare cheltuieli.

Tabel 1. Constatări și recomandări

Impedimente financiare	Soluții propuse
SALARIZAREA	
Salarizarea necorespunzătoare a APP/PE pentru timpul de muncă suplimentar (în zile de odihnă și în zile de sărbătoare nelucrătoare) dedicat îngrijirii copiilor din plasament.	Majorarea numărului de unități pe care să fie angajat un APP/PE (de la 1 la 1,45 pentru toți APP/PE) pentru acoperirea timpului de muncă de 8 ore, dedicat îngrijirii copiilor în zilele de odihnă și în zilele de sărbătoare nelucrătoare.
Imposibilitatea APP/PE care au în îngrijire copii cu dizabilități severe și copii 0-2 de a se angaja, în paralel, la un alt serviciu, din cauza acordării timpului suplimentar îngrijirii copilului.	Dublarea numărului de unități pe care să fie posibil de angajat îngrijitorii copiilor cu dizabilități severe, a celor cu vârsta 0-2 ani, în baza unei evaluări a nevoilor individuale și a interesului superior al copilului.
Lipsa unui stimul financiar a APP/PE care au în îngrijire copii cu dizabilități.	Aplicarea prevederilor cadrului normativ (HG nr. 1231/2018, anexa nr. 4, punct 11, alin. 2) privind acordarea sporurilor cu caracter specific prin planificarea surselor în mărime de 10% din salariile de bază ale APP și aprobarea Regulamentelor Interne pentru fiecare SAPP, în care să fie prevăzută mărirea sporului și categoria beneficiarului pentru îngrijirea căruia se acordă acest spor și anume pentru copii cu dizabilități, copii 0-2 ani, copii cu nevoi speciale.
Imposibilitatea multor APP/PE de a beneficia de odihnă în timpul concediilor, copiii rămânând în plasament la același îngrijitor.	Planificarea în bugetele SAPP a resurselor financiare suficiente pentru plata înlocuirilor în perioada aflării APP/PE în concediu de odihnă. Identificarea, evaluarea, instruirea și aprobarea (la necesitate) a unei persoane cunoscute familiei, care poate fi angajată în perioada aflării îngrijitorului în concediu.

Existența unui nivel diferit de salarizare al APP și al PE cu același nivel de studii și același număr de copii în plasament. (De ex, unui APP începător, cu studii profesional-tehnice, care are în plasament 3 copii, inclusiv unul cu dizabilități, i se atribuie clasa de salarizare 44, iar unui PE începător, cu studii profesional-tehnice, care are în plasament 3 copii, inclusiv un copil cu dizabilități i se atribuie clasa de salarizare 52. Este o diferență de 8 clase, la același volum de lucru și nivel de studii).	Modificarea Legii nr. 270/2018, privind sistemul unitar de salarizare în sectorul bugetar, în scopul egalării nivelului de salarizare al APP și PE cu același nivel de studii și același număr de copii în plasament. Pentru a stabili noi clase de salarizare, este necesară reevaluarea funcțiilor de APP și PE în conformitate cu Regulamentul „privind modul de evaluare sistemică și de reevaluare a funcțiilor în sectorul bugetar”, aprobat prin HG nr. 1231/2018, precum și evaluarea volumului de muncă efectuat, în funcție de diminuarea sau creșterea numărului de beneficiari, fiind stabilite astfel numărul de clase cu care să fie ajustată clasa de salarizare, în funcție de creșterea sau diminuarea numărului de beneficiari.
INDEMNIZAȚII	
Insuficiența mijloacelor financiare alocate pentru întreținerea copiilor din plasament. Indemnizațiile lunare pentru copiii din plasament sunt mult mai mici față de minimum de existență și față de cheltuielile de întreținere a copiilor în instituții rezidențiale. Indemnizațiile achitate pentru copiii în plasament variază între 49,6% din minimum de existență pentru copii până în clasa a IV-a și peste 76% pentru copiii din clasa a V-a până la 18 ani fără contribuția Unicef. Situația e mai bună când luăm în considerare suplimentul și se situează la circa 90% din minimum de existență pentru copiii până la clasa a IV-a și circa 118% pentru copiii de clasa a V-a până la 18 ani. Totuși, minimum de existență nu ține cont de nevoile suplimentare și de particularitățile de vârstă și de dezvoltare ale copiilor cu dizabilități, copiilor cu vârsta 0-3 ani și celor cu cerințe emoționale complexe.	Majorarea cuantumului indemnizației lunare pentru copiii din serviciile APP/CCTF până la nivelul minimumului de existență (2822,1 lei) pentru copiii tipici și indexarea indemnizației ajustate la nivelul minimumului de existență cu 30% (până la 3668,7 lei) pentru copiii cu dizabilități. Această majorare este necesară în scopul diminuării principalului factor demotivant pentru aplicarea la funcția de APP/CCTF: frica de a se afla în incapacitatea de a întreține copiii din plasament cu resurse insuficiente.
COMPENSARE CHELTUIELI	
Necompensarea cheltuielilor pentru tratamentul copiilor din plasament, mai ales a celor cu dizabilități, care suferă mai frecvent de afecțiuni cronice care necesită tratamente neasigurate din Fondurile de Asigurare Obligatorii de Asistență Medicală.	Planificarea în bugetul serviciilor APP/CCTF a mijloacelor pentru procurarea medicamentelor și materialelor de pansament conform normelor aprobate pentru instituțiile de tip rezidențial (12,51 lei/copil/zi), va permite garantarea acoperirii cheltuielilor de tratament , neasigurate de CNAM, de către angajator, astfel sporind motivația APP/PE de a accepta în plasament copii cu dizabilități, fără riscul de a neglija nevoile medicale specifice ale copiilor și a pune presiuni pe bugetul familiei.

Studiul realizat atât prin compararea datelor privind mărimea indemnizațiilor pentru întreținere cu minimumul de existență și cu resursele alocate de stat pentru întreținerea copiilor în instituții rezidențiale, cât și prin colectarea datelor în cadrul DFG denotă **insuficiența resurselor alocate de stat pentru creșterea și îngrijirea copiilor în serviciile APP/CCTF**

CAPITOLUL I.

MOTIVAȚIA FINANCIARĂ A PERSOANELOR CE ACCEPTĂ ÎN PLASAMENT COPII CU DIZABILITĂȚI

1.1. Particularitățile salarizării asistenților parentali profesioniști și a părinților educatori

Pe parcursul anului 2023, salarizarea asistenților parentali profesioniști și a părinților educatori a fost reglementată de Legea nr. 270/2018 privind sistemul unitar de salarizare în sectorul bugetar și HG nr. 1231/2018 pentru punerea în aplicare a prevederilor Legii nr. 270/2018 privind sistemul unitar de salarizare în sectorul bugetar și Legea bugetului de stat pe anul 2023, nr. 359/2022.

Pentru început este necesar să constatăm că în salarizarea ambelor profesii există atât similitudini, cât și particularități.

Similitudini: părinții educatori și asistenții parentali profesioniști beneficiază de salariu de bază, corespunzător clasei și treptei de salarizare; de spor lunar în valoare fixă; de spor pentru performanță.

Particularități:

- Pentru părinții educatori, la determinarea salariului de bază, este stabilită clasa de salarizare 52, care poate fi diminuată cu 5 trepte numai pentru un nivel de studii mai jos de medii generale sau liceale și se corectează în creștere numai în funcție de vechimea în muncă, iar în scădere – în funcție de numărul de copii în serviciu (se reduce cu 3 trepte dacă sunt mai puțin de 5 copii în plasament)¹⁷.
- Pentru asistenții parentali profesioniști, la determinarea salariului de bază, clasa de salarizare depinde de nivelul de studii. Astfel, pentru

APP cu studii superioare este stabilită clasa de salarizare 55, iar pentru APP cu studii profesional-tehnice este stabilită clasa de salarizare 44. Pentru APP fără studii, clasa de salarizare 44 se diminuează cu 5 clase și constituie 39. Similar ca și la părinții educatori, clasa de salarizare de bază se corectează în creștere numai în funcție de vechimea în muncă, iar în scădere – în funcție de numărul de copii în serviciu (se reduce cu 3 trepte dacă sunt mai puțin de 3 copii în plasament)¹⁸. Spre deosebire de părinții educatori, asistenții parentali profesioniști pot beneficia de spor cu caracter specific pentru caracterul individualizat și specific de activitate, care se achită în baza unui regulament intern al serviciului, în special pentru lucru cu copii cu dizabilități sau de vârstă fragedă (0-2 ani). Dar se constată că Regulamentele Interne pentru acordarea acestor sporuri nu sunt funcționale.

Constatare: Pentru părinții educatori din casele de copii de tip familial, care acceptă în îngrijire copii cu dizabilități, cadrul normativ¹⁹ nu prevede nici o posibilitate de creștere a venitului din salariu și sporuri, iar pentru asistenții parentali profesioniști este prevăzută acordarea sporului cu caracter specific pentru caracterul individualizat și specific de activitate, fapt ce constituie un avantaj.

1.2. Analiza salariilor APP și a PE care au în plasament copii cu dizabilități comparativ cu a celor care nu au copii cu dizabilități în plasament

Pentru analiza comparativă a veniturilor PE și APP ce au în îngrijire copii tipici și a celor ce au în îngrijire atât copii tipici, cât și copii cu dizabilități, dar și APP care au în îngrijire doar copii cu dizabilități au fost estimate veniturile lunare din salarii (brut și net) conform următoarelor condiții:

a) Durata zilei de muncă – 8 ore, săptămânii de muncă – 40 ore;

b) Pentru PE: numărul total de copii în plasament – nu mai puțin de 5;

c) Există două nivele de studii al PE – mai jos de liceale sau medii și studii ≥ medii sau liceale, și trei variante de vechime în muncă: până la 2 ani; 5-10 ani și peste 20 ani.

d) Pentru APP: numărul de copii în plasament – nu mai puțin de 3 copii,

e) Există trei nivele de studii: superioare, profesional-tehnice, mai jos de profesional-tehnice și trei variante de vechime în muncă pentru fiecare nivel de studii: până la 2 ani; 5-10 ani și peste 20 ani.

Toate variantele au fost estimate și ținând cont de prezența sau lipsa copiilor cu dizabilități în plasament.

Rezultatele detaliate sunt prezentate în Anexa nr. 1 la raport.

În tabelul de mai jos este prezentată sinteza comparativă a salariilor calculate a PE și APP care au și care nu au în plasament copii cu dizabilități:

Deși serviciul APP are mai puțin de 20 ani de la fondare, în calculul vechimii în muncă a APP, pentru stabilirea treptei de salarizare sunt incluse perioadele de muncă în funcții de profil medical, juridic, pedagogic sau de asistență socială.

Tabel 2. Sinteza comparativă a salariilor calculate a PE și APP care au- și care nu au în plasament copii cu dizabilități

Funcția	Nivelul de studii	Vechimea în muncă (ani)*	Salariul lunar calculat (lei) p/u persoanele care:		Diferența
			Au în plasament copii tipici	Au în plasament CD	
Părinte educator	≥ liceale sau medii generale	< 2	7361	7361	0
Părinte educator		5-10	7768	7768	0
Părinte educator		>20	8186	8186	0
Părinte educator	< liceale sau medii generale	< 2	6778	6778	0
Părinte educator		5-10	7141	7141	0
Părinte educator		>20	7515	7515	0
Asistent parental profesionist	superioare	< 2	7768	8356	588
Asistent parental profesionist		5-10	8186	8812	626
Asistent parental profesionist		>20	8637	9304	667
Asistent parental profesionist	profesional-tehnice	< 2	6448	6916	468
Asistent parental profesionist		5-10	6778	7276	498
Asistent parental profesionist		>20	7141	7672	531
Asistent parental profesionist	< profesional-tehnice	< 2	5920	6340	420
Asistent parental profesionist		5-10	6239	6688	449
Asistent parental profesionist		>20	6457	7024	567

***Notă:** Sunt șase trepte de salarizare, în dependența de vechime în muncă: I – până la 2 ani; II – 2-5 ani; III – 5-10 ani; IV – 10-15 ani; V – 15-20 ani; VI – peste 20 ani. În analiză s-au utilizat treptele extreme I și VI pentru a indica limitele minime și maxime ale salariului, în dependență de vechime, precum și treapta III, care este o treaptă medie, la care se află cei mai mulți îngrijitori.

¹⁷ Începând cu 01.01.2024, cadrul legal nu prevede reducerea claselor de salarizare pentru un număr mai mic de copii

¹⁸ Începând cu 01.01.2024, cadrul legal nu prevede reducerea claselor de salarizare pentru un număr mai mic de copii

¹⁹ HG nr. 1231/2018 pentru punerea în aplicare a prevederilor Legii nr.270/2018 privind sistemul unitar de salarizare în sectorul bugetar; https://www.legis.md/cautare/getResults?doc_id=109594&lang=ro

Urmare analizei cadrului normativ și anexei nr. 1 la raport, se conturează următoarele **constatări**:

- 1) APP care acceptă în îngrijire copii cu dizabilități, pot beneficia de o creștere a salariului, iar PE ce au în plasament copii cu dizabilități nu pot fi stimulați financiar;
- 2) Salariul APP diferă mult, în funcție de nivelul studiilor. Diferența de clase de salarizare între un APP cu studii superioare (clasa 55) și un APP cu studii profesional-tehnice (clasa 44) este de **11 clase** de salarizare, iar în expresie bănească (ținând cont și de sporul pentru performanță) constituie circa 1320 lei lunar. Și aceasta în condițiile, în care, conform art. 15 al Legii asistenței sociale nr. 547/2003, cu modificările operate prin Legea pentru modificarea unor acte normative (reforma sistemului de asistență socială „Restart”) nr. 256/2023, **cerințele privind nivelul de studii pentru APP este la fel ca și pentru PE – „studii medii și competențe de îngrijire”**.
- 3) **Standardele minime de calitate** pentru serviciile APP și CCTF **sunt similare**²⁰, diferența reducându-se, practic, la numărul de copii în plasament²¹, **dar nivelul de salarizare este diferit**.

Recomandări:

În baza constatărilor menționate, se conturează unele recomandări privind modificarea cadrului normativ:

- 1) Legea nr. 270/2018, privind sistemul unitar de salarizare în sectorul bugetar, necesită revizuirii în scopul egalării nivelului de salarizare a APP și PE cu același nivel de studii și diferențierea lor numai după numărul de copii în plasament, prin ajustarea sau diminuarea cu câteva clase pentru fiecare copil din plasament. Pornind de la faptul că numărul maxim de copii în serviciul APP (trei copii) este identic cu numărul minim de copii în serviciul CCTF, atunci ar trebui ca salariile unui APP și a unui PE cu același nivel de studii, cu aceeași vechime în muncă, ce îngrijesc câte trei copii, să fie identice.
- 2) Modificarea pct.11, alin. 2) din anexa nr. 4 la HG nr. 1231/ anul prin includerea PE în categoria beneficiarilor de spor lunar cu caracter specific pentru caracterul individualizat și specific de activitate, de rând cu APP. **Aceasta ar contribui la motivarea financiară a PE pentru acceptarea copiilor cu dizabilități în plasament.**

Implementarea acestei recomandări necesită o reevaluare a funcțiilor de APP și PE în conformitate cu Regulamentul privind modul de evaluare sistemică și de reevaluare a funcțiilor în sectorul bugetar, aprobat prin HG nr. 1231/2018, precum și a volumului de muncă efectuat, în funcție de diminuarea sau creșterea numărului de beneficiari îngrijiți, fiind stabilite astfel numărul de clase cu care să fie ajustată clasa de salarizare, în funcție de creșterea sau diminuarea numărului de beneficiari.

1.3. Stimulente suplimentare pentru asistenții parentali profesioniști (APP) și părinții educatori (PE)

Începând cu 01 septembrie 2022, în conformitate cu prevederile Memorandumului de înțelegere între Ministerul Muncii și Protecției Sociale și Fondul Națiunilor Unite pentru Copii (2022-2026) „cu privire la acordarea asistenței tehnice pentru consolidarea sistemului de protecție a copilului, inclusiv a serviciilor sociale” (în continuare Memorandum MMPS-UNICEF), asistenții parentali profesioniști și părinții-educatori beneficiază de un suport financiar adițional, pentru care se alocă lunar 1612 lei per APP și PE. Din suma aceasta se calculează și contribuțiile de asigurări sociale de stat, iar suportul adițional calculat per persoană constituie 1249,61 lei.

²⁰ Anexa nr. 2 la HG nr. 760/2014 și anexa nr. 2 la HG nr. 51/2018

²¹ Punct. 18 din Anexa nr. 1 la HG nr. 760/2014 și punct. 18 din anexa nr. 1 la HG nr. 51/2018

Astfel, veniturile unui APP sau PE sunt alcătuite din salariul lunar și suportul financiar adițional (1249,61 lei).

În conformitate cu Legea nr. 499/1999, privind alocațiile sociale de stat, persoanele care îngrijesc, însoțesc și supraveghează un copil cu dizabilități severe în vârstă de până la 18 ani, beneficiază de alocații sociale de stat, care constituie 80% din cuantumul pensiei minime pentru limita de vârstă²². Începând cu 01 aprilie 2023, cuantumul pensiei minime pentru limita de vârstă constituie 2620,62 lei²³, iar **alocația pentru îngrijire, însoțire și supraveghere** constituie, respectiv **2096,50 lei** (2620,62 x 80%) **pentru fiecare copil cu dizabilități severe îngrijit**. (De la 01.04.2024, această alocație constituie 2222,29 lei)²⁴

Însă această alocație se acordă cu condiția ca beneficiarul nu se află la întreținerea deplină a statului.

În legătură cu faptul că cadrul normativ nu stabilește clar dacă copii din serviciile APP și CCTF se află la întreținerea deplină a statului, în unele cazuri, APP și PE care au la îngrijire copii cu dizabilități severe beneficiază de această alocație. În cadrul discuțiilor în focus-grupuri și interviurilor individuale cu APP și PE, rezultatele cărora sunt prezentate în Capitolul III al prezentului raport, trei din patru îngrijitori care au în plasament copii cu dizabilități severe au confirmat că beneficiază de alocația pentru îngrijire, însoțire și supraveghere.

În legătură cu neclaritățile aplicării cadrului legal, la analiza veniturilor lunare ale APP și PE nu va fi luată în considerație alocația pentru îngrijire, însoțire și supraveghere.

1.4. Analiza veniturilor lunare totale a APP și PE

În Anexa nr. 2 la raport sunt prezentate datele privind venitul lunar brut, estimat pentru APP și PE, în funcție de categoria beneficiarilor deserviți. După cum putem vedea din anexa respectivă, veni-

tul lunar calculat (brut) al persoanelor ce prestează servicii de îngrijire de tip familial variază, în funcție de vechimea în muncă și de nivelul studiilor, după cum urmează:

Tabel 3. Sinteza datelor privind venitul lunar calculat (brut) al persoanelor ce prestează servicii de îngrijire de tip familial

Funcția	Persoane care au în plasament copii tipici			Persoane care au în plasament CD medii și accentuate			Persoane care au în plasament un CD severe*		
	Minim	Maxim	Mediu	Minim	Maxim	Mediu	Minim	Maxim	Mediu
Părinte-educator	8028	9436	8732	8028	9436	8732	8028	9436	8732
Asistent parental profesionist	7170	9887	8528	7590	10554	9072	7590	10554	9072

Constatări:

- 1) Părinții educatori, care au în plasament copii cu dizabilități, nu sunt stimulați financiar, comparativ cu părinții educatori care au în plasament numai copii tipici.
- 2) Asistenții parentali profesioniști, care au în plasament copii cu dizabilități severe, nu sunt stimulați financiar, comparativ cu APP care au în plasament copii cu dizabilități medii sau accentuate.
- 3) În caz că îngrijitorul copilului cu dizabilități severe din plasament (APP sau PE) beneficiază și de alocația pentru îngrijire, însoțire și supraveghere, aceasta constituie o motivație financiară suplimentară de circa 20-29 % din veniturile lunare totale.

²² Art. 15 (1) din Legea nr. 499/1999 privind alocațiile sociale de stat

²³ Punctul 2 din HG nr. 148/2023 „Cu privire la indexarea prestațiilor sociale”

²⁴ HG nr. 217/2024 „Cu privire la indexarea și majorarea prestațiilor sociale”

Mărimea veniturilor APP și PE, estimate în condițiile anului 2023 a fost comparată cu datele disponibile la etapa analizei privind salariul mediu

pe economie (în ansamblu), precum și pe genuri de activități, pe anul 2023.

Constatări:

- 4) În comparație cu salariul mediu pe economie pe anul 2023 (anexa nr. 3 la raport) de 12354,7 lei, veniturile lunare ale PE și APP sunt mai mici.
- 5) Veniturile APP și PE, care îngrijesc copii tipici sunt aproximativ la nivelul salariului mediu al angajaților din domeniile „Agricultură, horticultură și pescuit” (7982,9 lei) și „Artă, activități de recreere și de agrement” (9071,7 lei), iar veniturile maxime lunare ale celor ce îngrijesc copii cu dizabilități–ating nivelul salariului mediu al angajaților din domeniile „Industria prelucrătoare” (10404,7 lei) și „Construcții” (10564,6 lei). Totodată, veniturile medii ale îngrijitorilor copiilor din serviciile de plasament de tip familial sunt mai mici decât salariul mediu al angajaților din domeniul „sănătate și asistență socială” (13647,5 lei)
- 6) Salariile angajaților începători (cu o vechime mică) sunt cu 10% mai mici decât salariile celor cu vechime de peste 20 ani, ceea ce poate complica atragerea persoanelor noi în prestarea serviciilor de îngrijire de tip familial.

Un alt reper pentru analiza comparativă a veniturilor APP și PE este „**minimul de existență pe țară**” – un indicator ce reprezintă mărimea valorică a volumului minim de consum al bunurilor materiale și a serviciilor pentru satisfacerea necesităților principale, menținerea sănătății și pentru susținerea viabilității omului. În acest raport sunt utilizate datele disponibile la etapa analizei, privind minimul de existență pe anul 2023 (anexa nr. 4 la raport).

Pentru a efectua comparația, salariul lunar calculat (brut) al îngrijitorilor a fost diminuat cu pri-

mele de asigurare medicală și impozitul pe venit din salariu, fiind determinat **salariul net și venitul net** (care include și suportul financiar adițional (1249,61 lei). În **anexa nr. 5** la raport sunt reflectate rezultatele estimării veniturilor nete ale APP și PE. După cum putem vedea din anexa respectivă, venitul lunar **net** al persoanelor ce prestează servicii de îngrijire de tip familial variază, în funcție de vechimea în muncă și de nivelul studiilor, după cum urmează:

Tabel 4. Sinteza datelor privind veniturile nete ale APP și PE

Funcția	Persoane care au în plasament copii tipici			Persoane care au în plasament CD medii și accentuate			Persoane care au în plasament un CD severe		
	Minim	Maxim	Mediu	Minim	Maxim	Mediu	Minim	Maxim	Mediu
Părinte-educator	6699	7826	7262,5	6699	7826	7262,5	6699	7826	7262,5
Asistent parental profesionist	6011	8187	7099	6348	8721	7534,5	6348	8721	7534,5

Constatare:

Veniturile nete ale APP și PE depășesc minimul de existență pe țară pentru populația aptă de muncă pe anul 2023 (3078,8 lei) de 1,95 – 2,83 ori.

CAPITOLUL II.

ANALIZA PRESTAȚIILOR SOCIALE PENTRU COPIII PLASAȚI ÎN SERVICIILE DE ÎNGRIJIRE DE TIP FAMILIAL

2.1. Resursele alocate de stat pentru întreținerea copiilor în serviciile de plasament de tip familial

În scopul identificării resurselor alocate de stat pentru întreținerea nemijlocită a copiilor în serviciile de plasament de tip familial precum și analizei lor comparative cu resursele alocate de stat pentru întreținerea copiilor în servicii de plasament de tip rezidențial au fost studiate actele normative, ce reglementează plățile din buget pentru anumite categorii de populație.

Potrivit prevederilor cadrului normativ relevant²⁴, copiii plasați în serviciile APP și CCTF beneficiază de următoarele prestații sociale:

- Indemnizație unică la plasament;
- Indemnizație lunară
- Indemnizație zilnică (din clasa V-a, până la 18 ani)

- Indemnizație unică la împlinirea vârstei de 18 ani

Pentru copii cu dizabilități, indemnizația unică la plasament și indemnizația lunară sunt cu 30 % mai mari față de indemnizațiile pentru copii fără dizabilități. În anexa nr. 6 la raport sunt prezentate detaliat mărimile pentru fiecare tip de indemnizație, categorie de vârstă și dizabilitatea copilului. Din anexa respectivă, putem observa următoarele:

- la plasamentul de lungă durată în serviciile APP și CCTF, un copil cu dizabilități beneficiază de o indemnizație unică mai mare: cu 1106,61 lei, dacă are vârsta mai mare de 3 ani; cu 1659,92 lei, dacă are vârsta de 1-3 ani; și cu 2213,22 lei, dacă are vârsta de până la un an:

Tabel 5. Indemnizațiile pentru copii la plasamentul de lungă durată

Denumire	Copil fără dizabilități	Copil cu dizabilități	Diferența
Indemnizație unică la plasament de lungă durată	3688,7	4795,31	1106,61
Indemnizație unică la plasament de lungă durată copil de 1 - 3 ani	5533,05	6639,66	1106,6
Indemnizație unică la plasament de lungă durată copil < de 1 an	7377,4	8484,01	1106,61

- copii tipici, aflați în plasament, beneficiază de o indemnizație lunară pentru întreținere în sumă de 1400 lei;
- copii cu dizabilități, aflați în plasament, beneficiază de o indemnizație lunară pentru întreținere în sumă de 1820 lei, cu 420 lei mai mult decât copiii tipici;
- copii aflați în plasament, începând cu înmatricularea în clasa a cincea a unei instituții de învățământ (aproximativ de la vârsta de 11 ani), beneficiază de o indemnizație zilnică (inclusiv în timpul vacanței), care, recalculată la sume lunare, constituie 653,58 lei pe lună, până la 01.04.2024, și 750,83 lei pe lună de la 01.04.2024;

Începând cu 01 septembrie 2022, în conformitate cu prevederile Memorandumului de înțelegere între Ministerul Muncii și Protecției Sociale și Fondul Națiunilor Unite pentru Copii (2022-2026) „cu privire la acordarea asistenței tehnice pentru consolidarea sistemului de protecție a copilului, inclusiv a serviciilor sociale” (în continuare Memorandum MMPS-UNICEF), copiii plasați în serviciile „Asistență parentală profesionistă” și „Casa de copii de tip familial” beneficiază de un supliment financiar la indemnizația lunară. În temeiul ordinelor Ministerului Muncii și Protecției Sociale nr. 65 din 12.09.2022, nr. 56 din 05.04.2023 și nr. 169 din 01.12.2023, mărimea acestui supliment a evoluat pe parcursul anului 2023 de la 675 lei la 1158 lei pentru copii tipici și de la 877 lei la 1505 lei pentru copii cu dizabilități (evoluția detaliată este prezentată în anexa nr. 6 la raport).

Totodată, copiii cu dizabilități, care nu se află la întreținerea deplină a statului, beneficiază de alocații sociale de stat lunare, în funcție de gradul

de dizabilitate²⁶, precum și de compensații lunare pentru serviciile de transport²⁷:

Tabel 6. Alocații sociale de stat lunare pentru copiii cu dizabilități

	Copil cu dizabilități medii	Copil cu dizabilități accentuate	Copil cu dizabilități severe
Alocație de dizabilitate (lei/lună), până la 31.03.2024	1310,3	1834,43	1965,47
Alocație de dizabilitate (lei/lună), de la 01.04.2024	1388,9	1944,50	2083,40
Compensație pentru serviciile de transport (lei/lună)	160,0	160,0	160,0

În legătură cu faptul că cadrul normativ nu stabilește clar dacă copiii din serviciile APP și CCTF se află la întreținerea deplină a statului, de regulă, copiii cu dizabilități aflați în aceste servicii beneficiază de aceste alocații. În cadrul discuțiilor în focus-grupuri și interviurilor individuale cu APP și PE, rezultatele cărora sunt prezentate în Capitolul III al prezentului raport, toți copiii cu dizabilități aflați în plasament la participanții la discuții, beneficiază de alocația lunară pentru persoane cu dizabilități.

2.2. Analiza comparativă a resurselor alocate de stat pentru îngrijirea copiilor în serviciile de plasament de tip familial

Pentru a identifica factorii financiari ce ar putea demotiva acceptarea în plasament a copiilor cu dizabilități, ne-am propus să efectuăm o analiză comparativă a mijloacelor alocate de stat pentru întreținerea copiilor în serviciile de plasament de tip familial (indemnizațiilor lunare și zilnice), precum și a prestațiilor de asistență socială pentru copii cu dizabilități (alocații pentru persoane cu dizabilități și a compensațiilor pentru servicii de transport), cu minimumul de existență și cu resursele alocate de stat per beneficiar pentru întreținerea copiilor în instituții de tip rezidențial.

Analizând datele Biroului Național de Statistică (anexa nr. 4 la raport), observăm că minimumul de existență pentru copii variază în dependență de locul de trai și de vârsta copilului, fiind mai mic în mediul rural, decât în cel urban și fiind direct proporțional cu vârsta copilului. Media pe țară pentru semestrul I 2023 a constituit **2821,6** lei pe lună. Este necesar de menționat, că **acest minim de existență este estimat în condiții generale și nu ține cont de specificul copiilor cu grad de dizabilitate.**

Al doilea reper selectat pentru comparație, este reprezentat de „normele de cheltuieli în bani privind asigurarea cu produse alimentare,

medicamente și materiale de pansament, îmbrăcăminte, încălțăminte, inventar moale, produse igienico-sanitare, jocuri și jucării” din anexa la HG nr. 520/2006, privind aprobarea Normelor de cheltuieli în bani pentru întreținerea persoanelor cazate în instituțiile sociale, aprobată pentru copii în vârstă de 7-18 ani din Centrele de plasament temporar pentru copii cu dizabilități și Centrele de plasament temporar pentru copii separați de părinți. Pentru asigurarea comparabilității, normele zilnice, cele anuale și cele multianuale au fost recalculat la norme lunare (anexa nr. 7). Astfel, în instituțiile sociale normele de cheltuieli în bani privind **asigurarea cu produse alimentare, medicamente și materiale de pansament, îmbrăcăminte, încălțăminte, inventar moale, produse igienico-sanitare, jocuri și jucării** sunt estimate la **2769,60** lei pe lună. **Suma este mai mică decât minimumul de existență, ceea ce este logic, deoarece nu include cheltuieli de întreținere și reparație a spațiilor, precum și serviciile de întreținere.**

Al treilea reper selectat pentru comparație este reprezentat de cheltuielile efective: servicii energetice și comunale, de produse alimentare, medicamente, materiale sanitare, accesorii de pat, încălțăminte și îmbrăcăminte, utilizate în Centrele de plasament

²⁵ Legea nr. 315/2016 privind prestațiile sociale pentru copii; HG nr. 1278/2018 pentru aprobarea Regulamentului cu privire la tipurile, cuantumul și condițiile specifice de acordare a indemnizațiilor pentru creșterea și îngrijirea copiilor plasați în serviciile de tutelă/curatelă, asistență parentală profesionistă și casă de copii de tip familial, modificarea și abrogarea unor hotărâri ale Guvernului; HG nr. 378 din 25/2018 cu privire la stabilirea și plata indemnizației zilnice pentru copii;

²⁶ Legea nr. 499/1999 privind alocațiile sociale de stat pentru unele categorii de cetățeni; HG nr. 148/2023 cu privire la indexarea prestațiilor; HG nr. 929/2006 pentru aprobarea Regulamentului privind modul de plată a pensiilor stabilite în sistemul public de pensii, alocațiilor sociale de stat, alocațiilor lunare de stat, indemnizațiilor, plăților periodice capitalizate și suportului financiar de stat.

²⁷ Legea nr. 60/2012 privind incluziunea socială a persoanelor cu dizabilități; HG nr. 1413/2016 pentru aprobarea Regulamentului cu privire la modul de stabilire și plată a compensației pentru serviciile de transport.

temporar pentru copii cu dizabilități din municipiile Orhei și Hîncești pentru un copil cu dizabilități din plasament, pe lună. Datele respective au fost extrase din Rapoartele privind evaluarea resurselor financiare ale acestor centre (Tabelele nr. 2), întocmite de echipa Parteneriate Pentru Fiecare Copil. Dat fiind faptul, că datele din rapoarte sunt pentru anul 2020, ele au fost indexate cu indicele prețurilor de consum pentru perioada iunie 2020 - iunie 2023 (anexa nr. 8). Astfel, cheltuielile medii lunare indexate pentru ser-

vicii energetice și comunale, produse alimentare, medicamente, materiale sanitare, accesorii de pat, încălțăminte și îmbrăcăminte la un copil din CPTPCD au constituit **4701,59** lei.

În anexa nr. 9 a raportului sunt prezentate datele comparative a veniturilor asigurate de stat pentru copiii din îngrijirea de tip familial cu minimul de existență și cu normele de întreținere din instituțiile de tip rezidențial. Urmare analizei acestor date, putem constata următoarele:

Constatări:

1. Sumele alocate de stat (fără suplimentul UNICEF) pentru întreținerea copiilor tipici în servicii de îngrijire de tip familial sunt mult mai mici decât minimul de existență și constituie 49,6% pentru copiii de până la clasa a IV-a și 76,2 % pentru copiii din clasa a V-a până la vârsta de 18 ani dacă acești copii sunt încadrați într-o instituție de învățământ. Cu suplimentul UNICEF aceste mijloace constituie 90,6% din minimul de existență pentru copiii de până la clasa a IV-a și 117,2 % pentru copiii din clasa a V-a până la vârsta de 18 ani dacă acești copii sunt încadrați într-o instituție de învățământ.
2. Sumele alocate de stat (fără suplimentul UNICEF) pentru întreținerea copiilor cu dizabilități în servicii de îngrijire de tip familial (în cazul în care nu beneficiază de alocații de dizabilitate și compensații pentru servicii de transport), de asemenea nu acoperă minimul de existență și constituie 64,5% pentru copiii de până la clasa a IV-a și 91,1 % pentru copiii din clasa a V-a până la 18 ani. Cu suplimentul UNICEF, aceste mijloace deja depășesc minimul de existență și constituie 117,8% pentru copiii de până la clasa a IV-a și 144,4 % pentru copiii din clasa a V-a până la 18 ani.
3. Indemnizațiile alocate pentru copiii din serviciile de îngrijire de tip familial sunt inferioare normelor de cheltuieli în bani privind asigurarea cu produse alimentare, medicamente și materiale de pansament, îmbrăcăminte, încălțăminte, inventar moale, produse igienico-sanitare, jocuri și jucării pentru copii în vârstă de 7-18 ani din instituțiile de tip rezidențial, iar cu luarea în considerație a suplimentului de la UNICEF, numai cele pentru copiii din clasa a V-a până la 18 ani sunt mai mari decât aceste norme.
4. În cazurile când copiii cu dizabilități în servicii de îngrijire de tip familial beneficiază de alocații pentru dizabilitate și de compensații pentru serviciile de transport, veniturile totale (indemnizații lunare și zilnice, alocații, compensații) depășesc atât minimul de existență cu 546,8 – 1992,13 lei (fără suplimentul UNICEF) și cu 2051,8 – 3497,1 lei (cu suplimentul UNICEF), cât și normele de cheltuieli din instituțiile de tip rezidențial cu 599,3 – 2044,63 lei (fără suplimentul UNICEF) și cu 2104,3 – 3549,6 lei (cu suplimentul UNICEF), în funcție de mărimea alocației pentru grad de dizabilitate a copilului.
5. Veniturile lunare totale (indemnizații lunare și zilnice, alocații, compensații), fără suplimentul UNICEF, ale copiilor cu dizabilități medii și accentuate din îngrijirea de tip familial sunt mai mici decât cheltuielile de întreținere a acestor categorii de copii în instituțiile rezidențiale, diferența variază între 26,3 și 1332,7 lei. Totodată, pentru copiii cu dizabilități severe, care beneficiază de indemnizație zilnică, ele sunt mai mari cu 112,6 lei. Cu luarea în considerație a suplimentului de la UNICEF, veniturile lunare totale, inclusiv alocații și compensații, depășesc cheltuielile de întreținere a acestor categorii de copii în instituțiile rezidențiale, diferența variază între 172,3 și 1617,6 lei. În cazurile când copiii cu dizabilități din plasamentul în APP și CCTF nu beneficiază de alocații de dizabilitate și compensații de transport, veniturile lunare totale acordate de stat, chiar și cu luarea în considerație a suplimentului UNICEF, nu ating nivelul cheltuielilor de întreținere a acestor categorii de copii în instituțiile rezidențiale, diferența variind între 625,8 și 2881,6 lei.
6. Atunci când copii cu dizabilități beneficiază, pe lângă indemnizațiile lunare și suplimentul de la UNICEF, și de alocațiile pentru dizabilitate, veniturile lor lunare depășesc fiecare din indicatorul-reper selectat (minimul de existență; normele de cheltuieli din instituțiile de tip rezidențial și cheltuielile de întreținere a acestor categorii de copii în instituțiile rezidențiale).

CAPITOLUL III.

ANALIZA INFORMAȚIEI/OPINIILOR COLECTATE ÎN CADRUL DISCUȚIILOR FOCUS GRUP CU ÎNGRIJITORII COPILOR CU SAU FĂRĂ DIZABILITĂȚI ȘI CU MANAGERII/ SPECIALIȘTII SERVICIILOR DE ÎNGRIJIRE DE TIP FAMILIAL

Pentru a identifica dificultățile cu care se confruntă în îngrijirea copiilor cu dizabilități și ce factori îi demotivează în procesul de acceptare în plasament a acestor copii, au fost consultate opiniile persoanelor care au în plasament copii cu dizabilități și a celor care au în plasament copii tipici. Profilul participanților la DFG sunt reflectate în anexa nr. 10 și anexa nr. 11, iar ghidurile de întrebări pentru DFG – în anexele nr. 12 și nr. 13.

În cadrul DFG cu acești actori au fost abordate următoarele aspecte:

- Motivația participanților la DFG de a lua în plasament un copil/copii cu dizabilități.
- Suficiența resurselor alocate din buget pentru întreținerea copilului
- Acoperirea cheltuielilor efectuate în interesul copilului din plasament
- Recomandările participanților la DFG pentru autorități.

3.1. Motivația participanților la DFG de a lua în plasament un copil/copii cu dizabilități

Opiniile participanților la DFG (APP/PE care au în plasament copii cu dizabilități și APP/PE fără copii cu dizabilități în plasament), privitor la cât de motivante sunt sporurile la salariu și alocația pentru îngrijirea copiilor cu dizabilități severe au fost

controversate și neclare. În mare parte s-au redus la faptul că nu cunosc informații corecte și actualizate despre asemenea plăți și le confundă cu plățile din alte surse (ex. UNICEF):

DFG (APP) – cu copii cu dizabilități în plasament	DFG (APP) – copii fără dizabilități în plasament
„2096 lei nu ni se dă...”; „Noi nu le primim. Eu primesc salariul și 1800 lei și pensia copilului care merge la card. Atât”; „Așa și eu, mi-a fost ceva adăugat...”; „dacă de la Memorandum ni se dădea, treceam de trei mii...” „pe patru luni ceva mi-au pus, dar nu știu ce ne-a dat, nu am intrat în detalii...”; „trebuia să vină în fiecare lună?”; „de la începutul anului ne-au dat ceva de la memorandum”; „la un seminar on-line ceva ne-au spus, eu mi-am notat, dar nu îmi amintesc...”; „la 1 septembrie mi-au dat 4000 lei să îmbrac copii pentru școală, altceva nu am primit nimic – numai salariul și banii pentru mâncare”; „Aceste (indemnizații) de 1800 și cu 2096 se acoperă bine..”	„nu ajunge, nu faci față nevoilor...” „trebuie să șezi cu copiii și noaptea și 24 de ore...”, „nu acoperă...”

Răspunsurile primite în cadrul DFG cu asistenții parentali profesioniști care au în plasament copii cu dizabilități, referitor la cât de motivante sunt sporurile la salariu și alocația pentru îngrijirea

copiilor cu dizabilități severe, denotă faptul că ei nu au înțeles despre ce plăți este vorba, fiind confundate diferite surse.

Constatări:

1. Îngrijitorii ce nu au în plasament copii cu dizabilități consideră că sumele suplimentare nu acoperă efortul ce urmează a fi depus, având în vedere natura activității pentru care se alocă 24 de ore din 24.
2. Îngrijitorii ce au în plasament copii cu dizabilități nu cunosc bine ce plăți primesc pentru îngrijirea copiilor cu dizabilități, confundă alocația pentru dizabilitate (1834,43 lei) cu indemnizația lunară (1820 lei).

Pentru clarificare suplimentară, au fost efectuate ulterior interviuri individuale cu cele 9 persoane care au în plasament copii cu dizabilități și au participat la DFG. Îngrijitorii sunt din 4 raioane din centrul țării: Criuleni, Cimișlia, Ialoveni și Strășeni.

În rezultatul interviurilor au fost clarificate unele momente, ce sunt utilizate la generalizarea răspunsurilor și formularea constatărilor referitor la celelalte aspecte discutate în DFG. Pentru mai multe detalii, tabel 6.

Tabel 7. Rezultatele precizărilor efectuate în timpul interviurilor:

Nr. d/o	Forma de organizare	Număr de copii cu dizabilități aflați în plasament	Beneficiați de indemnizație lunară majorată (1820 lei) pentru CD?	Primiți alocație pentru copii cu dizabilități (1965,47lei – severe; 1834,43 lei -accentuate și 1310,31 lei - medii)?	Primiți alocație pentru îngrijirea copilului cu dizabilități severe (2096,50 lei)?	Note la discuția purtată
1.	CCTF	3 (1-grad sever; 1- grad mediu; 1- grad accentuat)	Da	Da	Da	Procură multe scutece (numai 5-6 scutece îi dă copilului în fiecare zi la școală), spală des hainele și lenjeria, face deplasări în interesul copiilor cu mașina proprie, frecvent este necesară înlocuirea mobilierului și lenjeriei deteriorate de copii; Ne mulțumim cu plățile care le primim. Când nu ajunge din banii copiilor, mai adăugăm de la noi. Indemnizația majorată la plasament a acoperit necesitățile stringente, dar am avut și lucrurile noastre (pătuc p/u copil ș.a.); Cheltuiim mai mult pentru încălziminte specială. Noaptea se odihnește puțin din cauza copilului. În concediu nu a fost înlocuită, dar a lucrat. Ca sugestii: Înlocuirea PE cu o rudă apropiată în cazul plecării în concediu; Există medicamente pentru care se eliberează rețete compensate, dar sunt recomandate și preparate necompensate care trebuie procurate.
2.	APP	1, grad sever	Da	Da	Da	Sunt nevoiți să procure unele medicamente pentru diagnoza copilului; Inițial nu primeau alocația de dizabilitate, la DASPF nu cunoșteau dacă trebuie să primească, când au dobândit dreptul la alocație, li s-a sugerat să nu o cheltuie, ci să o acumuleze pentru copil până la vârsta majoratului.
3.	CCTF	2 copii cu retard mintal grad accentuat ambii	Da	Da		Copilul are astm necontrolat și permanent sunt nevoiți să procure medicamente specifice, uneori de peste hotare, deoarece lipsesc în RM. Soția înlocuiește soțul în funcția de PE, când pleacă în concediu.
4.	CCTF	1, grad mediu	Da	Da		

5.	APP	1, grad mediu	Da	Da	Copilul cu dizabilități este de vârstă preșcolară. O dată la trei luni merg la control specializat la Chișinău cu mașina proprie, deoarece în transportul asigurat de DASPF merg mai multe persoane mature bolnave. Primesc gratuit medicamente pentru tratament specializat. Totodată, când copilul a răcit au procurat antibiotice. Nu a știut că sunt compensate pentru copii. A auzit, dar nu cunoaște unde să se adreseze pentru tratament gratuit al dinților la copii. La plasamentul de urgență a primit indemnizația, dar când a trecut în plasament planificat, nu a primit indemnizația... nu-și amintește să fi primit.
6.	APP	1, grad sever	Da	Da	La DASPF i-au spus să acumuleze pentru copil banii din alocația de dizabilitate și cea de îngrijire. Nu s-a plătit concediul. Baniii alocați nu acoperă cheltuielile pentru înlocuirea mobilierului și lenjeriei, deteriorate de copii. Nu are cheltuieli suplimentare cu medicamentele specifice – este asigurat de stat, de la IMSP specializată care deservește copilul.
7.	APP	1, grad accent.	Da	Da	La Centrul mamei și copilului au fost deserviți gratis, dar nu au primit indemnizația (copilul are convulsii). Au fost la medic privat și au achitat 800 lei consultația.
8.	APP	1, grad accent.	Da	Da	Indemnizația lunară plus alocația de dizabilitate nu acoperă cheltuielile suplimentare (copilul deseori rupe hainele, are cameră separată, care trebuie încălzită, cumpără caiete speciale pentru ocupație). Se descurcă fiindcă au gospodărie auxiliară și cresc produse proprii.
9.	APP	2 (1-sever, 1 accent.)	Da	Nu	Nu primește alocația de îngrijire. Nu poate lăsa copilul cu dizabilitate pentru a lucra în altă parte. Procură scutece, o lună a spălat zilnic lenjerie după plasament.

Constatări:

- Toți copiii cu dizabilități din plasament primesc alocație pentru dizabilitate. S-a constatat faptul că inițial, unii dintre copii nu beneficiau de această alocație, pentru că nu erau încadrați în grad de dizabilitate. După parcurgerea procedurilor necesare pentru confirmarea gradului, s-a stabilit dreptul la alocație.
- Din patru îngrijitori de copii cu dizabilități severe, trei primesc alocația pentru îngrijire, însoțire și supraveghere a copilului cu dizabilități severe, iar o persoană nu primește și nu cunoaște că poate beneficia de această alocație.
- Toți îngrijitorii primesc alocația pentru îngrijire împreună cu alocația pentru dizabilitate și nu cunoșteau faptul că este destinată persoanei care îngrijește copilul.
- În unele raioane, managementul serviciului nu cunoaște inițial dacă copii cu dizabilități și îngrijitorii copiilor cu dizabilități severe au dreptul la alocații.
- În unele raioane, managementul serviciului a sugerat îngrijitorilor să nu cheltuiască alocațiile pentru dizabilitate, pentru îngrijire, ci să le acumuleze pentru copil când va atinge majoratul, sau să le cheltuiască numai în anumite situații, cu permisiunea lor.
- Îngrijitorii care au în plasament copii cu dizabilități, nu cunosc părțile componente ale salariului și nu au putut răspunde dacă beneficiază sau nu de spor cu caracter specific, chiar dacă STAS trebuie să asigure informarea acestora. Unul dintre APP care are în îngrijire CD severe, cunoscând informația despre salariul calculat, a constatat că nu beneficiază de spor cu caracter specific.
- Nu a fost obținută o opinie unanimă, clară, referitoare la efortul suplimentar depus pentru îngrijirea copiilor cu dizabilități, dacă acesta este acoperit sau nu de sporul cu caracter specific și alocația pentru îngrijirea copilului
- Au fost expuse obiecții referitoare la faptul că în calculul salariului nu este prevăzut programul efectiv de lucru: că muncesc mai mult de 8 ore pe zi, nu au zile de odihnă și zile de sărbătoare nelucrătoare (sunt permanent cu copiii). Copiii se află cu ei și în timpul concediului și nu sunt remunerați pentru acest lucru.

3.2. Suficiența resurselor alocate din buget pentru întreținerea copilului

Potrivit opiniilor participanților la DFG și la interviurile realizate, au fost expuse diferite păreri,

cu privire la suficiența resurselor alocate din buget pentru întreținerea copilului.

DFG (APP) cu copii cu dizabilități în plasament	DFG (APP) copii fără dizabilități în plasament
(Întrebarea dată nu a fost adresată în cadrul acestui Focus grup)	Referitor la suficiența indemnizației lunare (1400 lei) și indemnizației zilnice (≈600 lei pe lună) pentru întreținerea unui copil fără dizabilități:
	„deloc”; „până mai crește...” „pentru mâncare nu le ajunge...” „1400 nu le ajunge nici să-și ia niște schimburi...” „sunt fete mari, văd la alte fete haine...”
	Referitor la sursele din care acoperă neajunsul:
	„mai creștem animale...”; „achităm toate plățile la școală... nu suntem scutiți”; „în centrele statului achită toate cheltuielile: apa, lumina, gazul...”; „iar noi cumpărăm lemne... fac focul în trei sobe...”; „noi nici cu salariul nu rămânem...”; „asta că avem ceapa, cartofii noștri, dar să le mai cumpărăm...”

Referitor la suficiența indemnizației lunare majorate (+420 lei) și alocației pentru copii cu dizabilitate pentru suportarea cheltuielilor suplimentare:

„Da..., dar în unele cazuri pensia (indemnizația) se pune pe card la copil, când va ajunge la vârsta de 18 ani...”, „la mine vine la poștă, eu plătesc comunalele (întreținerea) din ea...”, „dacă luăm în ansamblu, indemnizația cu alocația – s-ar primi normal...”, „mi-au spus, dacă am nevoie să-i iau copilului ceva aparte, să le spun lor, să cunoască, și dacă îmi vor permite..”; „400 lei fără memorandum nu ajunge..”; „Indemnizația lunară plus alocația de dizabilitate nu acoperă cheltuielile suplimentare (copilul deseori rupe hainele, are cameră separată, care trebuie încălzită, cumpără caiete speciale pentru ocupație)”; „Nu prea ajunge... Procură multe scutece (numai 5-6 scutece îi dă copilului în fiecare zi la școală), spală des hainele și lenjeria, face deplasări în interesul copiilor cu mașina proprie, frecvent este necesară înlocuirea mobilierului și lenjeriei, deteriorate de copii...”; „Ne mulțumim cu plățile care le primim...”	<i>nu au fost oferite răspunsuri clare. S-a discutat mai mult despre faptul, că la repartizarea ajutoarelor umanitare nu se ține cont de copii din plasament</i>
--	--

Referitor la sursele din care se acoperă neajunsurile:

„Din ce ni se mai adaugă..., mai lucrează soțul...”; „avem gospodărie, avem sere, avem pășări...”, „carnea o creștem acasă, nu o cumpărăm..”, „mai este nevoie și de o reparație în casă, se mai strică un scaun”, „...dar dacă ni se strică paturile, se rupe o perdea.. nu putem să ținem numai pentru mâncare și haine”; „mai înainte nouă ne spuneau bugetul fiecăriei familiei, iar la finele anului, economiile formate pe familie ni se dădeau și puteam să procurăm un covoraș, o mașină de frezat, taburete, să facem reparație...”; „Când nu ajunge din banii copiilor, mai adăugăm de la noi...”

Referitor la suficiența indemnizației unice la plasament majorate, pentru procurarea unor bunuri specifice, necesare la plasarea copilului cu dizabilități:

„împart suma indemnizației la 12 luni...”, „nu acoperă cheltuielile specifice..”; „totul este scump..”; „Indemnizația majorată la plasament a acoperit necesitățile stringente, dar am avut și lucrurile noastre (pătuc p/u copil ș.a.)”; „La plasamentul de urgență a primit indemnizația, dar când a tecut în plasament planificat, nu a primit indemnizația... nu-și amintește să fi primit”;	“dar ei când îl aduc el nu are gradul confirmat, după ce vine în familie, trebuie să te duci pe urmă să confirmi gradul...”; “trebuie de procurat pat, dulap...”; „nu acoperă”
--	---

Constatări:

1. Indemnizația lunară și cea zilnică pentru copii fără dizabilități nu acoperă nici măcar minimul necesar pentru alimentație. Cheltuielile necesare pentru suplimentarea alimentației, îmbrăcăminte, servicii comunale se acoperă din veniturile familiei îngrijitorului și din produsele obținute în gospodăria proprie sau din alte surse.
2. Indemnizația lunară majorată pentru copiii cu dizabilități, împreună cu alocația pentru dizabilitate și cu suplimentul financiar la indemnizația lunară (Memorandum UNICEF) acoperă minimul necesar de cheltuieli (după părerea unor îngrijitori), dar în unele cazuri sunt cheltuieli mai specifice (medicamente, transport, scutece, reparații mobilier deteriorat) care nu se încadrează în limita acestor surse și sunt nevoiți să utilizeze și banii proprii.
3. Indemnizația majorată la plasamentul copilului cu dizabilități nu acoperă întotdeauna necesarul pentru procurarea bunurilor specifice.

3.3 Acoperirea cheltuielilor efectuate în interesul copilului din plasament

În procesul de asigurare a accesului copiilor, în special celor cu dizabilități, la serviciile comunitare de suport se pune un accent deosebit pe prestarea serviciilor sociale și celor conexe acestui domeniu, sănătate și educație. Aici opiniile participanților la DFG au fost diferite, în special cu referire la serviciile de sănătate.

DFG (APP) – cu copii cu dizabilități în plasament	DFG (APP) – copii fără dizabilități în plasament
Referitor la acoperirea cheltuielilor de tratament a copilului din contul poliței medicale și asigurarea cu medicamente compensate, sumele cheltuite suplimentar:	
„au fost și medicamente compensate, dar și am procurat medicamente”; „Nu am scris, pentru că nu dăm dare de seamă...”; „Primesc gratuit medicamente pentru tratament specializat. Totdată, când copilul a răcit au procurat antibiotice. Nu a știut că sunt compensate pentru copii. A auzit, dar nu cunoaște unde să se adreseze pentru tratamentul gratuit al dinților la copii”; „Sunt nevoiți să procure unele medicamente p/u probleme mintale”; „Copilul are astm necontrolat și permanent sunt nevoiți să procure medicamente specifice, uneori de peste hotare, deoarece lipsesc în RM”; „nu are cheltuieli suplimentare cu medicamentele specifice – este asigurat de stat, de la IMSP specializată care deservește copilul”;	„Nu”; „Deloc..”; „dacă cu epilepsie, apoi ne dădea..” “medicul neurolog ne-a indicat medicamente de 1800 lei și a spus, dacă îți dă statul ceva de la Direcție – du-te și le cumpără, dacă nu – nu te sfătuie...la direcție nu mi-au întors dar mi-a dat mama copilului”; „am cheltuit cam 3000 lei, mi-a dat mama copilului”; „acoperim din banii copilului și din salariul nostru, din banii băieților noștri...”; „banii sunt împreună și nu-i divizăm... dacă se termină indemnizația, nu lași copilul așa, căci tot noi avem de chinuit...”
Referitor la compensarea cheltuielilor de deplasare în interesul copilului	
„Nu ne compensează cheltuielile...”; „Le acoperim din indemnizații și din veniturile noastre...”; „Ne dă de transport bani...lunar...”; „pentru persoane cu dizabilități... o dată la trei luni...”; „ne ducem la bunică...”; „am fost pentru stabilirea gradului de invaliditate a copilului... am umblat mult pe drum, nimeni nu mi-a achitat cheltuielile”; „O dată la trei luni merg la control specializat la Chișinău cu mașina proprie, deoarece în transportul asigurat de DASPF merg mai multe persoane mature bolnave.”	„Nu au fost compensate...”; „Nu, pentru că ei beneficiază de compensație pentru transport...”

Referitor la alte cheltuieli, în afară de alimentație, igienă și îmbrăcăminte, efectuate în interesul copiilor din plasament

„energie electrică, gaz”; „mobilierul”; „toate cheltuielile care le facem noi, le fac și copiii... noi încă păstrăm, dar copiii nu sting lumina, lasă uneori ușile deschise... dar noi facem focul...”; „uneori copiii se revoltă să nu luăm din banii lor la gaz, la lumină, dar noi de unde să achităm? Cheltuielile sunt mari”; „mai câștigăm în alte părți, că nu vom trăi pe banii de la copii”	„Apă, lemne, lumină, praf de spălat, gaz...”, copiii pornesc apa și pot să uite să oprească, uită să stingă lumina...”
--	--

Constatări:

1. Deseori, tratamentul copilului este gratis, se eliberează rețete compensate sau sunt asigurate gratis medicamente specifice de către instituțiile medicale specializate, însă sunt maladii (neurologice, alergii, astm) pentru care nu există medicamente gratuite și APP sunt nevoiți să suporte cheltuieli pentru tratamente costisitoare. Ocazional, chiar și pentru afecțiunile la care sunt asigurate medicamente compensate, sunt nevoiți să procure suplimentar și medicamente necompensate.
2. Unii îngrijitori nu cunosc faptul că există medicamente compensate și le-au procurat. Precizăm faptul că medicul de familie are responsabilitatea să asigure aceste informații și să faciliteze, prin realizarea demersurilor necesare, accesul copiilor la tratamente compensate.
3. Îngrijitorii nu duc o evidență a cheltuielilor pentru tratamente, astfel, acestea nu au putut fi cuantificate.
4. Îngrijitorii nu cunosc unde să se adreseze pentru tratamentul stomatologic gratuit, care este asigurat copiilor din fondurile de asigurări medicale obligatorii.
5. Cheltuielile de transport pentru copiii cu dizabilități și însoțitorii acestora sunt compensate trimestrial, însă nu acoperă costurile real suportate. Cheltuielile suplimentare de deplasare (adițional la cele compensate) ale APP în interesul copiilor nu sunt compensate de angajator.
6. Indemnizațiile lunare nu acoperă necesarul pentru produse alimentare și haine. De asemenea cota parte din plata serviciilor de întreținere a locuinței (apă, energie electrică, gaze) și înlocuirea mobilierului deteriorat, care reprezintă cheltuieli suplimentare suportate de către îngrijitorii nu sunt compensate. Nevoile financiare suplimentare sunt acoperite din veniturile îngrijitorilor și membrilor familiei, din gospodăria proprie, din alocațiile pentru copii cu dizabilități, din alte donații și ajutoare ocazionale.

3.4. Recomandări pentru autorități

În cadrul discuțiilor cu persoanele care îngrijesc copii cu dizabilități sau fără dizabilități, au fost identificate anumite recomandări pentru autori-

tăți, care, în viziunea acestora, ar spori motivația de a accepta în plasament copii cu dizabilități:

DFG (APP) – cu copii cu dizabilități în plasament	DFG (APP) – copii fără dizabilități în plasament
„să ne majoreze salariile...”; „sărbătorile nu ni se plătesc, când șezi cu copilul 24 din 24, când ești în concediu și nu-l dai...”; „concediul este 28 zile, iar la spital era 35 zile, când lucram la spital, sărbătorile se plăteau dublu, ședeam acasă liberă, iar acum lucrezi cu copilul 24 din 24, în concediu se plătește și concediu și salariu, iar luna următoare nu am primit nimic”; „cu concediile e un dezastru...”; „sămbăta și duminica nu ni se plătește și zilele de sărbătoare – la fel, dar noi facem mâncare, îi hrănim...”; „să achite zilele de odihnă, că tot le lucrăm...”; „eu personal am dat o dată copilul din plasament și peste o lună l-am adus mai traumatizat și am avut ulterior probleme tot anul...”; „Să fim cunoscuți cu bugetul fiecărei familii, și ce rămâne la finele anului, să ne acorde pentru înlocuirea bunurilor noastre deteriorate... Facem un lucru nobil, dar rămânem cu casa dărâmată...”	„Să ne încurajeze...”, „Să avem concediu...” „copii primesc bani la zilele de naștere, dar cei mici nu primesc... cei mici nu fac zilele de naștere...”, „orele de lucru.. noi nu lucrăm 8 ore, dar 24 din 24...”, „sămbăta, duminica nu te poți duce undeva...”, „când mergem în concediu, pe copii doar nu îi iau de la noi...”, „când am fost în concediu nouă mia asta (de lei) nu ni s-a dat, de ce nu mi-a dat?”, „ar putea pune pe cineva din familie să înlocuiască în timpul concediului.”

Constatări:

1. Asigurarea respectării cadrului normativ privind remunerarea muncii în zilele de odihnă și de sărbătoare nelucrătoare, drepturilor la concedii de odihnă plătite.
2. Asigurarea transparenței bugetelor alocate familiilor îngrijitorilor pentru copii din plasament.
3. Asigurarea posibilității realocării mijloacelor bănești economisite în bugetul alocat pentru anul curent al Direcției, încât să poată fi direcționat pentru îmbunătățirea condițiilor de trai a copiilor din plasament.

3.5 Opiniile managerilor și specialiștilor din serviciile de îngrijire de tip familial

Pentru a înțelege situația metodelor de stimulare a îngrijitorilor pentru acceptarea în plasament a copiilor cu dizabilități, au fost consultate opiniile reprezentanților STAS (specialiștii în protecția drepturilor copilului și managerii serviciilor APP/CCTF) din cadrul ATAS Centru.

În acest scop au fost organizate și realizate discuții în cadrul unei ședințe Focus Grup cu specialiștii relevanți, abordând următoarele aspecte:

1. Beneficiază îngrijitorii copiilor cu dizabilități severe de alocație pentru îngrijirea, însoțirea și supravegherea copilului cu dizabilități severe?
2. Este acordat spor cu caracter specific îngrijitorilor ce au în plasament un copil/copii cu dizabilități?
3. Este asigurată plata unui înlocuitor în timpul concediilor de odihnă și a perioadelor de incapacitate temporară de muncă?

Tabel 8. Opiniile specialiștilor din serviciile APP/CCTF privind plasamentul copiilor cu dizabilități severe

Aspectele discutate	Opiniile reprezentanților STAS
1. Din momentul plasării unui copil cu dizabilități severe în serviciul APP/CCTF, ce se întâmplă cu alocația pentru îngrijire, însoțire și supraveghere?	<ol style="list-style-type: none"> 1) „Când copilul a fost luat din familia biologică și plasat în serviciu de tip familial, a fost informată Casa teritorială de asigurări sociale și alocația pentru dizabilitatea copilului, împreună cu alocația pentru îngrijire o primește îngrijitorul” (Strășeni). 2) „APP beneficiază de această alocație, dar nu cunosc exact suma” (Criuleni). 3) „Nu este claritate, deoarece alocația copilului cu dizabilități severe este formată din două părți, dar nu se vorbește despre aceasta. Numai CTAS cunoaște. Noi știm că este „o pensie”. Dar atunci când copilul se plasează în serviciul „asistență personală” această „pensie” pentru îngrijire nu se plătește. Iar atunci când copilul vine în APP/CCTF pensia pentru îngrijire se plătește” (Ialoveni).
2. Cum se procedează atunci când copilul cu dizabilități severe vine dintr-o instituție rezidențială, unde nu a beneficiat de alocații de stat pentru dizabilitate și pentru îngrijire?	<ol style="list-style-type: none"> 1) „Noi facem setul de documente și cerem de la CTAS stabilirea alocațiilor respective. CTAS nu prea acceptă, fiindcă nu este bine stipulat în cadrul legal dacă copilul plasat în APP/CCTF este la întreținere totală de stat sau nu”. (Ialoveni)

3. APP au dreptul la un spor cu caracter specific pentru caracterul individualizat și specific al activității, în baza unui regulament intern . Dispuneți în teritoriu de regulament intern, unde să fie specificate mărimile concrete ale sporului și pentru ce se acordă?	<p>1) „Aici nu este claritate. Anterior se plătea acest spor, dar în urma unui audit s-a constatat că nu se încadrează în cerințe pentru a beneficia de spor și de atunci nu se mai plătește”. (Ialoveni)</p> <p>2) „La noi nu se achită alt spor, decât sporul pentru performanță de 10%”. (Strășeni)</p>
	<p>3) „La Dubăsari nu se achită. Nu cunosc cauza, dar nu se achită”. (Dubăsari)</p> <p>4) La Criuleni sporul cu caracter specific se achită tuturor APP în mărime de 10%.(Criuleni)</p>
4. Există în teritoriu practici de instruire a unui membru al familiei APP/PE, care să-i înlocuiască în timpul concediului?	<p>1) „Au fost asemenea practici, doar că nu sunt suficiente resurse financiare pentru achitarea înlocuirilor”. (Strășeni).</p> <p>2) „E problemă, fiindcă este necesar de a plăti concediile și de achitat și salariul pentru cel ce înlocuiește și acești bani nu sunt prevăzuți.” (Dubăsari)</p>
5. APP mai au și alte locuri de muncă în afară de Serviciul APP, sau aceasta este unica sursă de venit?	<p>1) „La Ialoveni, din 19 îngrijitori, 4 sunt angajați la noi prin cumul”. (Ialoveni)</p> <p>2) „La Criuleni, similar, sunt și angajați în alte părți, sunt și cu unicul loc de muncă în serviciu.” (Criuleni)</p> <p>3) „Nu sunt angajați în alte părți, dar cunosc caz că au sere și câștigă din vânzarea producției”. (Dubăsari).</p>
6. Propuneri de îmbunătățire a calității serviciului	<p>1) „Copiii din serviciu au nevoie de odihnă și întremare a sănătății pe parcursul verii. Dar ei au nevoie de însoțitor. Propunem ca să-i fie oferită și însoțitorului posibilitatea de a merge cu copilul cu dizabilități la tabăra de odihnă, pentru a-l însoți și ajuta. Aceasta s-a mai practicat, atunci când Ministerul elibera foi de odihnă la tabără”. (Ialoveni)</p> <p>2) „Ar fi bine de identificat soluții în cazurile când APP/PE are nevoie de tratament, internare în spital pe timp îndelungat, ce să facem cu copiii, unde îi plasăm?” (Dubăsari)</p>

Constatări:

- 1) Din momentul plasării copilului cu dizabilități severe în serviciile APP/CCTF, îngrijitorii beneficiază de alocația pentru îngrijire, însoțire și supravegherea copilului cu dizabilități severe. Deoarece cadrul normativ nu specifică în mod clar statutul copilului aflat în plasament în cadrul serviciilor APP/CCTF, referitor la responsabilitatea statului de întreținere deplină a acestor copii, s-a identificat o nevoie de clarificare a acestui aspect.
- 2) Nu este valorificată posibilitatea de diferențiere a veniturilor și de stimulare a APP care acceptă în plasament copii cu cerințe speciale (dizabilități, vârstă 0-2 ani, copii cu cerințe emoționale complexe), prin acordarea sporului cu caracter specific.
- 3) Nu sunt planificate mijloace pentru plata înlocuirilor în timpul aflării APP/PE în concediu și în perioada incapacității temporare de muncă.
- 4) S-a sugerat ca pentru îngrijitorii copiilor cu dizabilități severe să se reintroducă practica procurării de către MMPS a foilor de odihnă la taberele pentru copii și repartizării lor copiilor cu dizabilități și însoțitorii acestora.

CAPITOLUL IV.

CONCLUZII, RECOMANDĂRI ȘI EVALUAREA COSTURILOR REFORMEI

4.1. Remunerarea îngrijitorilor:

Concluzie	Recomandare
1. Cerințele privind nivelul de studii al APP și al PE este similar, standardele minime de calitate ale serviciilor APP și CCTF sunt identice, iar nivelul de salarizare al APP și al PE cu același nivel de studii și același număr de copii în plasament, este diferit.	Modificarea Legii nr. 270/2018, privind sistemul unitar de salarizare în sectorul bugetar, în scopul egalării nivelului de salarizare a APP și PE cu studii medii și mai sus, și diferențierea lor numai după numărul de copii în plasament prin ajustarea sau diminuarea cu câteva clase pentru fiecare copil din plasament.
2. Îngrijitorii nu sunt stimulați financiar pentru efortul suplimentar depus la îngrijirea copiilor cu dizabilități.	<p>a) Elaborarea unei norme cadru privind modul de acordare a sporului lunar cu caracter specific pentru serviciile de îngrijire de tip familial, cu stabilirea mărimilor concrete ale sporului în funcție de specificul îngrijirii, gradul de dizabilitate, etc.</p> <p>b) Planificarea mijloacelor în mărime de 10% din suma anuală a salariilor de bază pentru personalul cu drept de a beneficia de spor cu caracter specific, pentru a fi utilizate la acordarea acestui spor.</p> <p>Aceste recomandări vor permite majorarea salariului lunar al îngrijitorilor copiilor cu dizabilități cu circa 800 - 1400 lei pentru fiecare copil.</p>
3. În legătură cu faptul că cadrul normativ nu stabilește clar dacă copiii din serviciile APP și CCTF se află la întreținerea deplină a statului, îngrijitorii copiilor cu dizabilități severe nu în toate cazurile beneficiază de alocație pentru îngrijire, însoțire și supraveghere a copiilor cu dizabilități severe sau nu cunosc că această alocație, acordată împreună cu alocația pentru dizabilitate a copilului, este destinată îngrijitorului.	<p>a) Concretizare în cadrul legal a noțiunii de „întreținere deplină a statului”</p> <p>b) Instruirea personalului din cadrul serviciilor APP și CCTF referitor la:</p> <ul style="list-style-type: none"> - conținutul dosarului care se depune pentru încadrarea copilului în grad de dizabilitate (lista documentelor necesare și instituțiile care le eliberează); - drepturi/alocații, indemnizații etc. (o listă care să conțină toate tipurile de renumerare, sumele de bani corespunzătoare, actualizate pe anul în curs) și destinația/utilitatea acestora. <p>c) Acordarea, la nevoie, a suportului (asigurarea de informații, acompaniere) pentru confirmarea la timp a gradului de dizabilitate și obținerea dreptului la alocațiile sociale de stat.</p>
4. Îngrijitorii nu sunt remunerați pentru munca depusă în zilele de odihnă și în zilele de sărbătoare nelucrătoare	Angajarea îngrijitorilor prin cumul, pentru timpul de muncă lucrat în zilele de odihnă și în zilele de sărbătoare nelucrătoare. (Spre exemplu, pentru anul 2024: 366 zile calendaristice/253 zile lucrătoare = 1,45 unități de personal). Deci fiecare îngrijitor urmează să fie angajat pe 1,45 unități, pentru a beneficia de remunerare pentru munca depusă în zilele de odihnă și de sărbătoare (făcând abstracție de la faptul că copiii sunt în plasament 24/24 ore, și nu 8 ore pe zi). Implementarea acestei recomandări presupune majorarea salariului mediu al unui îngrijitor (în condițiile anului 2024) de la 8011 lei la 11616 lei lunar.
5. Îngrijitorii nu beneficiază de concedii de odihnă plătite. În cazul acordării concediului, copiii rămân în plasament la îngrijitor, iar îngrijitorul primește indemnizația de concediu, în loc de salariu.	<p>a) Instruirea/evaluarea și aprobarea în calitate de APP de rezervă a unui membru al familiei îngrijitorului, sau a unei alte persoane apropiate cunoscută de copiii din plasament, în calitate de APP sau PE și angajarea lui în perioada aflării îngrijitorului în concediu.</p> <p>b) Planificarea resurselor financiare suficiente pentru plata înlocuirilor în perioada aflării APP/PE în concediu de odihnă, în concediu pentru incapacitate temporară de muncă.</p>

6. Îngrijitorii, care au în plasament copii cu dizabilități severe, nu au posibilitate de a se angaja, în paralel, la alte locuri de muncă, comparativ cu alți APP care pot duce copiii la școală sau grădiniță și pot merge la un al doilea serviciu.	<p>Majorarea numărului de ore de muncă (unități de personal) pentru care să fie angajați îngrijitorii copiilor cu dizabilități severe, având în vedere timpul dedicat îngrijirii acestor copii. Această normă ar putea fi extinsă și până la 2 norme întregi de muncă (2 unități de personal), similar ca la cadrele didactice din învățământul artistic (p.17 din notele la tabelul 1 din anexa nr. 7 la Legea nr. 270/2018).</p> <p>În acest caz, venitul mediu (brut) al îngrijitorului copilului cu dizabilități severe ar depăși salariul mediu al angajaților din domeniul "sănătate și asistență socială" (13064,8 lei), ajungând la 18118 lei lunar (16022 lei salariu brut + 2096 lei alocația de îngrijire).</p>
--	--

4.2. Veniturile asigurate de stat pentru îngrijirea copiilor din serviciile de îngrijire de tip familial (APP/CCTF):

Concluzie	Recomandare
7. Indemnizațiile lunare alocate pentru copiii din serviciile de plasament de tip familial sunt inferioare:	Majorarea indemnizației lunare pentru îngrijirea copiilor din serviciile APP și CCTF până la nivelul minimului de existență pentru copii tipici (2822,1 lei) și până la nivelul minimului de existență indexat cu 30 % pentru copii cu dizabilități (3669 lei).
<ul style="list-style-type: none"> • minimului de existență (chiar și cu luarea în considerație a suplimentului de la UNICEF), cu 264,1 lei; • normelor de cheltuieli în bani privind asigurarea cu produse alimentare, medicamente și materiale de pansament, îmbrăcăminte, încălțăminte, inventar moale, produse igienico-sanitare, jocuri și jucării pentru copii în vârstă de 7-18 ani din instituțiile de tip rezidențial (suplimentul de la UNICEF contribuie la depășirea acestor norme cu 555,4 lei pentru copii cu dizabilități, însă nu le atinge cu 211,6 lei pentru copii tipici); • cheltuielilor reale din instituțiile de plasament pentru copii cu dizabilități, pentru servicii comunale, produse alimentare, medicamente și materiale sanitare, îmbrăcăminte, încălțăminte, inventar moale etc. (chiar și cu luarea în considerație a suplimentului de la UNICEF). 	
8. Nu în toate cazurile de îmbolnăvire copiii sunt asigurați cu medicamente gratuite. Îngrijitorii sunt puși în situația de a utiliza banii proprii sau de a cauta resurse suplimentare pentru procurarea medicamentelor.	<p>a) Planificarea în bugetul serviciilor APP/CCTF a mijloacelor pentru procurarea medicamentelor și materialelor de pansament conform normelor aprobate pentru instituțiile de tip rezidențial (12,51 lei/copil/zi).</p> <p>b) Elaborarea unor proceduri clare privind compensarea cheltuielilor de tratament, neacoperite de fondurile de asigurare obligatorie de asistență medicală, în baza recomandărilor și prescripției medicale.</p> <p>c) Instruirea persoanelor implicate (medici, îngrijitori, manageri ai serviciilor de plasament familial) privind modul de aplicare a acestor proceduri.</p>
9. Cheltuielile de transport pentru copiii cu dizabilități și însoțitorii acestora sunt compensate trimestrial, însă nu acoperă costurile real suportate.	Ajustarea indemnizației lunare pentru îngrijirea copilului, la mărimea minimului de existență, va contribui la soluționarea acestei probleme.

Evaluarea costurilor implementării recomandărilor

Recomandările menționate în capitolul precedent sunt orientate, în special, spre încurajarea financiară a îngrijitorilor de a accepta în plasament copii cu dizabilități. Considerăm că implementarea acestora este o soluție pentru stimularea, în gene-

ral, a interesului tuturor îngrijitorilor copiilor lipsiți de ocrotire părintească.

Unele recomandări implică costuri suplimentare, care sunt evaluate în capitolul următor.

4.3. Costul implementării recomandărilor privind motivarea financiară a îngrijitorilor

Pentru determinarea costului implementării recomandărilor privind motivația financiară a îngrijitorilor, s-a avut în vedere: valoarea de referință valabilă începând cu 01.01.2024 (2100 lei) și numărul de îngrijitori (APP și PE) existenți în sistem la data de 04.09.2023 (date colectate de MMPS pentru efectuarea de către CCF Moldova a analizei impactului asupra bugetului de stat a transferului părinților educatori din Casele de copii de tip familial (CCTF) în funcții de asistenți parentali profesioniști (APP). Calculul fondului lunar de salarizare pentru îngrijitorii din sistem este efectuat în anexa nr. 14 la raport.

După cum a fost menționat anterior, APP pot fi stimulați cu un spor lunar cu caracter specific pentru caracterul individualizat și specific de activitate, care se acordă în baza unui regulament intern. Însă, în mare parte aceste prevederi nu se aplică. **Planificarea mijloacelor în mărime/cuquantum de 10 % din suma anuală a salariilor de bază a tuturor îngrijitorilor va permite formarea fondului de stimulare a APP/PE care îngrijesc copii cu nevoi speciale; copii cu dizabilități, copii de vârstă fragedă, copii cu cerințe emoționale complexe.**

Planificarea anuală a mijloacelor în mărime de 10% din suma salariilor de bază a îngrijitorilor, pentru acordarea sporurilor cu caracter specific va necesita alocarea de resurse suplimentare în mărime de 3941,9 mii lei pe an (inclusiv 632,9 mii lei pentru PE), pentru numărul existent de unități de APP și PE:

$$254641,8^{28} \text{ lei} \times 12 \text{ luni} \times 1,29 = 3941855 \text{ lei}$$

În cazul elaborării regulamentului cu caracter intern privind modul de acordare a sporului lunar cu caracter specific pentru serviciile de îngrijire de tip familial, recomandarea (b) de la concluzia 2.), la stabilirea mărimilor concrete ale sporului în funcție de specificul îngrijirii, gradul de dizabilitate, etc., este necesar de ținut cont de fondul lunar pentru acordarea sporului (254641,8 lei) și de numărul de copii cu necesități speciale din plasament.

Conform raportului Cercetare statistică anuală nr. 103/2022 (ultimul disponibil) „Copii aflați în situații de risc și copii separați de părinți”, la finalul anului 2022 în serviciile APP și CCTF se aflau 44 de copii de vârstă 0-2 ani și 122 de copii cu dizabilități: dintre care cu dizabilități severe – 32 de copii, accentuate – 34 de copii, medii – 26 de copii.

Astfel, prin împărțirea fondului lunar pentru sporul cu caracter specific (254641,8 lei) la numărul total de copii (166), deducem, că pentru fiecare copil cu cerințe specifice, îngrijitorul ar putea beneficia de un spor cu caracter specific de maximum 1530 lei lunar. Însă, pentru a ne asigura că, în cazul creșterii numărului de copii cu nevoi speciale, nu va fi depășită limita de 254641,8 lei (10% din suma salariilor de bază), se va stabili un spor diferențiat pentru diferite categorii, astfel ca cel maximal să nu depășească 1530 lei lunar.

Spre exemplu:

Particularitățile de dezvoltare ale copilului plasat	Mărimea sporului lunar cu caracter specific pentru caracterul individualizat și specific de activitate (lei)
Copil cu vârsta 0-2 ani	1200 lei
Copil cu dizabilități severe	1400 lei
Copil cu dizabilități accentuate	1000 lei
Copil cu dizabilități medii	800 lei

²⁸ Fondul lunar de acordare a sporului cu caracter specific pentru APP și PE, calculat în mărime de 10 % de la suma totală a salariilor de bază a APP și PE (anexa nr. 14, rândul „Total”, col. nr. 18).

În situația dată, suma totală a sporului cu caracter specific pe o lună va constitui 182,4 mii lei:

$$44 \text{ copii} \times 1200 \text{ lei} + 32 \text{ copii} \times 1400 \text{ lei} + 64 \text{ copii} \times 1000 \text{ lei} + 26 \text{ copii} \times 800 \text{ lei} = 182400 \text{ lei}$$

182400 < 254641,8 lei, fiind respectată condiția de maxim 10% din salariile de bază.

Angajarea îngrijitorilor prin cumul, pentru timpul de muncă lucrat în zilele de odihnă și în zilele de sărbătoare nelucrătoare, presupune majorarea numărului existent de îngrijitori de 1,45 ori (366 zile calendaristice în anul 2024 / 253 zile lucrătoare). Implementarea acestei recomandări va necesita majorarea cheltuielilor de personal estimate pentru unitățile existente de îngrijitori de 1,45 ori. Necesarul de resurse pentru această majorare constituie 25408,7 mii lei anual:

$$4705308,5 \text{ lei}^{29} \times 0,45 \times 12 \text{ luni} = 25408666 \text{ lei}$$

Planificarea resurselor pentru plata concediilor și înlocuirilor în perioada concediilor necesită alocarea de resurse suplimentare la cheltuielile de personal pe serviciile APP și CCTF după cum urmează:

4.4. Costul implementării recomandărilor privind îmbunătățirea condițiilor de creștere și îngrijire a copiilor cu dizabilități

Studiul realizat atât prin compararea datelor privind mărimea indemnizațiilor pentru întreținere cu minimul de existență și cu resursele alocate de stat pentru întreținerea copiilor în instituții rezidențiale, cât și prin colectarea datelor în cadrul DFG denotă **insuficiența resurselor alocate de stat pentru creșterea și îngrijirea copiilor în serviciile APP/CCTF.**

Astfel, indemnizațiile lunare pentru întreținerea copiilor fără dizabilități (1400 lei) și a copiilor cu dizabilități (1820 lei) sunt mult mai mici decât minimul de existență (2822,1 lei) și decât normele de cheltuieți în bani privind asigurarea cu produse alimentare, medicamente și materiale de pansament, îmbrăcăminte, încălțăminte, inventar moale, produse igienico-sanitare, jocuri și jucării pentru copii în vârstă de 7-18 ani din instituțiile de tip rezidențial (2769,6 lei), precum și decât cheltuielile reale per copil pentru servicii energetice și comunale, produse alimentare, medicamente și materi-

a) În cazul păstrării numărului actual de unități de îngrijitori, necesarul va constitui 4331,5 mii lei pe an:

$$4705308,5 \text{ lei} \times 12 \text{ luni} / 365 \text{ zile calendaristice} \times 28 \text{ zile concedii} = 4331462 \text{ lei}$$

b) În cazul majorării numărului de unități de 1,45 ori, necesarul va constitui 6280,6 mii lei pe an:

$$4331462 \text{ lei} \times 1,45 \text{ ori} = 6280620 \text{ lei}$$

Dublarea normei de muncă a îngrijitorilor copiilor cu dizabilități severe va necesita alocări suplimentare în sumă de aproximativ 3968,5 mii lei anual:

$$4705308,5 \text{ lei} / 455,3 \text{ unit.} \times 32 \text{ copii} \times 12 \text{ luni} = 3968457 \text{ lei,}$$

Unde:

455,3 unit. – numărul total de unități de îngrijitori aflați în sistem la data de 04.09.2023 (anexa nr. 14)

32 copii – numărul de copii cu dizabilități severe aflați în serviciile APP și CCTF la 31.12.2022 (Cercetare statistică anuală nr. 103)

ale de pansament, îmbrăcăminte, încălțăminte și inventar moale, suportate de centrele de plasament pentru copii cu dizabilități din Orhei și Hâncești în anul 2020 și indexate la nivelul prețurilor din anul 2023 (4701,6 lei). Din cauza aceasta, îngrijitorii se confruntă cu o insuficiență sistematică de resurse pentru întreținerea copiilor din plasament, pe care o acoperă din resurse proprii, diferite donații și ajutoare umanitare (de la caz la caz).

Majorarea cuantumului indemnizației lunare pentru copiii din serviciile APP/CCTF până la nivelul minimului de existență considerăm că este o măsură absolut necesară pentru a înlătura principalul factor demotivant pentru aplicarea la funcția de APP/CCTF, care se prezintă prin frica de a se afla în incapacitatea de a întreține copiii din plasament.

În mare parte, această necesitate este soluționată din contul mijloacelor alocate suplimentar de UNICEF (1158 lei per copil tipic și 1505 lei per copil cu dizabilități), însă nu atinge nivelul convenit.

²⁹ Cheltuieli de personal estimate pentru unitățile existente de îngrijitori (anexa nr. 14, rândul „Total”, col. nr. 22).

Costul implementării acestei recomandări se estimează la **3466,4** mii lei anual:

- a) *pentru copiii fără dizabilități: (2822,1 lei – 1400 lei – 1158 lei) x 935 copii x 12 luni = 2963202 lei;*
 b) *pentru copiii cu dizabilități: (2822,1 lei x 1,3 – 1820 lei – 1505 lei) x 122 copii x 12 luni = 503221 lei;*
 (2963202 + 503221) / 1000 = 3466,4 mii lei,

unde:

- 2822,1 lei – *minimul de existență pentru copii total pe anul 2023;*
 1400 lei – *indemnizația lunară pentru copii tipici din serviciile APP/CCTF;*
 1158 lei – *suplimentul din contul UNICEF la indemnizația lunară pentru copii tipici din serviciile APP/CCTF;*
 935 copii – *numărul de copii fără dizabilități aflați în serviile APP/CCTF la situația din 31.12.2022, conform raportului Cercetare statistică anuală nr. 103;*
 1,3 – *coeficientul de majorare a indemnizației lunare pentru copii cu dizabilități;*
 1820 lei – *indemnizația lunară pentru copii cu dizabilități din serviciile APP/CCTF;*
 1505 lei – *suplimentul din contul UNICEF la indemnizația lunară pentru copii cu dizabilități din serviciile APP/CCTF;*
 122 copii – *numărul de copii cu dizabilități aflați în serviile APP/CCTF la situația din 31.12.2022, conform raportului Cercetare statistică anuală nr. 103;*

În cazul implementării recomandării, indemnizația lunară pentru copii tipici ar constitui 2822,1 lei versus 2558 lei în prezent, iar indemnizația lunară pentru copii cu dizabilități ar constitui 3668,7 lei versus 3325 lei în prezent.

O altă recomandare privind ameliorarea condițiilor de îngrijire a copiilor în serviciile APP/CCTF constă în asigurarea planificării în bugetele acestor servicii a mijloacelor bănești pentru compensarea cheltuielilor de procurare a medicamentelor, care nu sunt asigurate gratuit din contul Fondurilor asigurării obligatorii de asistență medicală. Aceasta va permite asigurarea copiilor cu tratamentul necesar, în cazul afecțiunilor neasigurate de CNAM și garantarea păstrării veniturilor îngrijitorului

pentru nevoile sale personale și ale familiei sale. Pentru estimarea necesarului se propune de utilizat norma zilnică în bani pentru procurarea medicamentelor și materialelor de pansament din centrele de plasament temporar pentru copii separați de părinți, în vârstă de la 7 până la 18 ani (12,51 lei/zi). Astfel, necesarul de mijloace pentru asigurare cu medicamente se estimează la 4826,4 mii lei pe an:

$$1057 \text{ copii} \times 12,51 \text{ lei} \times 365 \text{ zile} = 4826420 \text{ lei}$$

minimumului de existență pentru copiii cu dizabilități, în baza datelor din familiile care au astfel de copii. Aceasta abordare implică două aspecte principale:

- a) aplicarea unor norme de consum a produselor alimentare fundamentate științific, efectuându-se estimarea valorică a coșului alimentar al minimumului de existență, și
 b) aplicarea metodei statistice la determinarea cheltuielilor pentru procurarea mărfurilor industriale și pentru achitarea serviciilor prestate populației, precum și a mărimilor primelor și a contribuțiilor obligatorii, în baza „Cercetării bugetelor gospodăriilor casnice” efectuate pe eșantioane separate de familii, care au copii cu diferit grad de dizabilitate.

Dezvoltarea serviciilor de îngrijire de tip familial, bazate pe comunitate, a copiilor cu dizabilități, implică costuri suplimentare în vederea diminuării factorilor demotivanți. Susținerea financiară a serviciilor APP și CCTF va asigura resursele necesare destinate acoperirii nevoilor copiilor cu dizabilități și ale îngrijitorilor acestora, în condiții care să le garanteze demnitatea, să le favorizeze autonomia

și să le faciliteze participarea activă la viața comunității.

Prezentăm, la final, sinteza estimării costurilor suplimentare anuale ale măsurilor recomandate (Tabel 9), care asigură, în mod etapizat, creșterea calității îngrijirii copiilor cu dizabilități în serviciile de plasament de tip familial APP/ CCT, în condițiile limitărilor financiare ale bugetului public național:

Tabel 9. Sinteza costurilor suplimentare ale măsurilor

Nr. d/o	Măsura recomandată	Costul anual estimat pe țară, mii lei
1.	Planificarea anuală în bugetele serviciului APP a mijloacelor în mărime de 10% din suma salariilor de bază a îngrijitorilor, pentru acordarea sporurilor cu caracter specific	3941,9
2.	Dublarea numărului de ore de muncă (unități de personal) pentru care să fie angajați îngrijitorii copiilor cu dizabilități severe, având în vedere timpul dedicat îngrijirii acestor copii. Extinderea până la 2 norme întregi de muncă (2 unități de personal), este similar cadrelor didactice din învățământul artistic (p.17 din notele la tabelul 1 din anexa nr. 7 la Legea nr. 270/2018).	3968,5
3.	Asigurarea planificării în bugetele serviciilor APP/CCTF a mijloacelor bănești pentru procurarea sau compensarea cheltuielilor de procurare a medicamentelor	4826,4
4.	Planificarea resurselor pentru plata concediilor, astfel încât în perioada de concediu a APP să fie posibil de remunerat persoana ce-l înlocuiește temporar.	
	a) <i>În cazul păstrării numărului actual de unități de îngrijitori</i>	4331,5
	b) <i>În cazul majorării numărului de unități de 1,45 ori</i>	6280,6
5.	Majorarea cuantumului indemnizației lunare pentru copiii din serviciile APP/CCTF până la nivelul minimumului de existență, total	3466,4
	inclusiv:	
	<i>pentru copii tipici, se va majora până la 2822,1 lei</i>	42963,2
	<i>pentru copii cu dizabilități, se va majora până la 3668,7 lei</i>	503,2
6.	Angajarea îngrijitorilor prin cumul, pentru timpul de muncă lucrat în zilele de odihnă și în zilele de sărbătoare nelucrătoare (presupune majorarea numărului existent de unități de îngrijitori (455,3 unități) de 1,45 ori)	25408,7

Concluzii finale

Opiniile îngrijitorilor care au experiența îngrijirii copiilor cu dizabilități au ca numitor comun faptul că suportul financiar oferit de stat nu acoperă nevoile acestor copii, nu încurajează și nu susține prestarea acestui serviciu.

Ajustarea indemnizațiilor la minimumul de existență este o necesitate pentru sistem, care va crește resursele familiei APP/PE însă nu va fi suficientă pentru îngrijirea copiilor cu dizabilități. Indexarea cu 30% a indemnizației ajustate la minimumul de existență, împreună cu alocația de dizabilitate, vor oferi resurse necesare pentru a satisface nevoile majorității copiilor cu dizabilități.

Totodată, o abordare mai exactă pentru determinarea necesarului financiar destinat întreținerii unui copil cu dizabilități în plasament familial ar putea fi prin aplicarea metodologiei de calculare a

Bibliografie

1. Legea nr. 547/2003 privind asistența socială; https://www.legis.md/cautare/getResults?doc_id=107485&lang=ro
2. Legea nr.140/2013 privind protecția specială a copiilor aflați în situație de risc și a copiilor separați de părinți; https://www.legis.md/cautare/getResults?doc_id=110518&lang=ro
3. HG nr.347/2022 cu privire la aprobarea Programului național pentru protecția copilului pe anii 2022-2026 și a Planului de Acțiuni pentru implementarea acestuia; https://www.legis.md/cautare/getResults?doc_id=131899&lang=ro
4. HG nr. 760/2014 pentru aprobarea Regulamentului-cadru cu privire la organizarea și funcționarea Serviciului de asistență parentală profesionistă și a standardelor minime de calitate; https://www.legis.md/cautare/getResults?doc_id=18529&lang=ro
5. HG nr. 51/2018 pentru aprobarea Regulamentului-cadru cu privire la organizarea și funcționarea Serviciului social „Casă de copii de tip familial” și a standardelor minime de calitate; https://www.legis.md/cautare/getResults?doc_id=141084&lang=ro
6. Legea nr. 270/2018 privind sistemul unitar de salarizare în sectorul bugetar; https://www.legis.md/cautare/getResults?doc_id=133552&lang=ro
7. Legea nr. 359/2022 bugetului de stat pe anul 2023; https://www.legis.md/cautare/getResults?doc_id=139580&lang=ro
8. HG nr. 1231/2018 pentru punerea în aplicare a prevederilor Legii nr.270/2018 privind sistemul unitar de salarizare în sectorul bugetar; https://www.legis.md/cautare/getResults?doc_id=109594&lang=ro
9. Legea nr. 499/1999 privind alocațiile sociale de stat pentru unele categorii de cetățeni; https://www.legis.md/cautare/getResults?doc_id=124783&lang=ro
10. HG nr. 217/2024 cu privire la indexarea și majorarea prestațiilor sociale; https://www.legis.md/cautare/getResults?doc_id=142525&lang=ro
11. HG nr. 148/2023 cu privire la indexarea prestațiilor; https://www.legis.md/cautare/getResults?doc_id=136108&lang=ro
12. HG nr. 929/2006 pentru aprobarea Regulamentului privind modul de plată a pensiilor stabilite în sistemul public de pensii, alocațiilor sociale de stat, alocațiilor lunare de stat, indemnizațiilor, plăților periodice capitalizate și suportului financiar de stat; https://www.legis.md/cautare/getResults?doc_id=119846&lang=ro
13. Legea nr. 315/2016 privind prestațiile sociale pentru copii; https://www.legis.md/cautare/getResults?doc_id=97162&lang=ro
14. HG nr.1278/2018 pentru aprobarea Regulamentului cu privire la tipurile, cuantumul și condițiile specifice de acordare a indemnizațiilor pentru creșterea și îngrijirea copiilor plasați în serviciile de tutelă/curatelă, asistență parentală profesionistă și casă de copii de tip familial, modificarea și abrogarea unor hotărâri ale Guvernului; https://www.legis.md/cautare/getResults?doc_id=119777&lang=ro
15. HG nr.378/2018 cu privire la stabilirea și plata indemnizației zilnice pentru copii; https://www.legis.md/cautare/getResults?doc_id=103026&lang=ro
16. Legea nr.60/2012 privind incluziunea socială a persoanelor cu dizabilități; https://www.legis.md/cautare/getResults?doc_id=110494&lang=ro
17. HG nr. 1413/2016 pentru aprobarea Regulamentului cu privire la modul de stabilire și plată a compensației pentru serviciile de transport; https://www.legis.md/cautare/getResults?doc_id=96929&lang=ro
18. HG nr. 520/2006 privind aprobarea Normelor de cheltuieli în bani pentru întreținerea persoanelor cazate în instituțiile sociale; https://www.legis.md/cautare/getResults?doc_id=120675&lang=ro
19. Ordinul comun nr. 129/1310 din 28.12.2022 cu privire la normele financiare pentru alimentarea copiilor/elevilor din instituțiile de învățământ; <https://monitorul.fisc.md/normele-financiare-pentru-alimentarea-copiilor/elevilor-din-institutiile-de-invatamant/>
20. Ordinul MMPS nr. 65 din 12.09.2022 „Cu privire la utilizarea mijloacelor financiare prevăzute în Memorandumul de înțelegere între Ministerul Muncii și Protecției Sociale și Fondul Națiunilor Unite pentru Copii (2022-2026), alocate în vederea finanțării Fondului de susținere a populației și a altor măsuri”; https://social.gov.md/wp-content/uploads/2022/09/Ordin-nr.-65_12.09.2022_Implementare-Memorandum-MMPS-UNICEF.pdf
21. Ordinul MMPS nr. 169 din 01.12.2023 „Cu privire la utilizarea mijloacelor financiare oferite de Fondul Națiunilor Unite pentru Copii în Republica Moldova și alocate din fondul de intervenție a Guvernului pentru finanțarea unor măsuri de asistență socială”; https://social.gov.md/wp-content/uploads/2023/12/Ordin-169_transa-V-sept_dec-2023-RWP.semnat.pdf
22. Ordinul MMPS nr. 56 din 05.04.2023 „Cu privire la utilizarea mijloacelor financiare pe parcursul tranșelor III și IV prevăzute în Memorandumul de înțelegere între Ministerul Muncii și Protecției Sociale și Fondul Națiunilor Unite pentru Copii (2022-2026), alocate în vederea finanțării Fondului de susținere a populației și a altor măsuri”. https://social.gov.md/wp-content/uploads/2023/04/Ordin-MMPS-nr.-56_2023.pdf
23. Statistici oficiale (Biroul Național de Statistică, MMPS); <https://statistica.gov.md/ro>
24. Raport privind evaluarea resurselor financiare ale Centrului de plasament temporar pentru copii cu dizabilități din mun. Hîncești.
25. Raport privind evaluarea resurselor financiare ale Centrului de plasament temporar pentru copii cu dizabilități din mun. Orhei.

Lista Anexelor:

Anexa nr. 1	Calculul salariului lunar al părinților-educatori, și al asistenților parentali profesioniști în condițiile legislației în vigoare pentru anul 2023
Anexa nr. 2	Venitul lunar calculat (brut) al APP și PE
Anexa nr. 3	Câștigul salarial mediu lunar nominal brut, pe activități economice, în trimestrul III 2023
Anexa nr. 4	Minimul de existență pe Categoriile de populație, pe semestrul I 2023
Anexa nr. 5	Venitul lunar net al APP și PE
Anexa nr. 6	Prestațiile sociale pentru copii din plasament în serviciile APP și CCTF
Anexa nr. 7	Norme de cheltuieli din instituțiile de tip rezidențial
Anexa nr. 8	Cheltuielile anului 2020 de servicii comunale și materiale circulante per copil cu dizabilități din CPTPCD din Orhei și Hîncești, indexate la nivelul anului 2023
Anexa nr. 9	Analiza comparativă a veniturilor copiilor din plasament cu minimul de existență și cu cheltuielile de întreținere din instituțiile de tip rezidențial
Anexa nr. 10	Profilul participanților la DFG cu îngrijitorii care au experiență de îngrijire a copiilor cu dizabilități
Anexa nr. 11	Profilul participanților la DFG cu îngrijitorii fără experiență de îngrijire a copiilor cu dizabilități
Anexa nr. 12	Ghid de interviu pentru focus-grupul cu APP, PE care au sau au avut în îngrijire copii cu dizabilități
Anexa nr. 13	Ghid de interviu pentru focus-grupul cu APP, PE care nu au în îngrijire copii cu dizabilități
Anexa nr. 14	Calculul fondului lunar de salarizare a părinților-educatori și a asistenților parentali profesioniști în condițiile legislației în vigoare pentru anul 2024

ANEXE

Anexa 1. Calculul salariului lunar al părinților-educatori și al asistenților parentali profesioniști în condițiile legislației în vigoare pentru anul 2023

Nivelul de studii („s” - superior; „pt” - profesional-tehnic (școală profesională, colegiu, centru de excelență); „fs” - fără studii)	Număr copii în plasament	Existența copiilor cu dizabilități în plasament (0 - nu, 1 - da)	denumire titlul funcției	cod funcție (Legea nr.270/2018)	nr. Unitati	partea fixa											partea variabila				Rețineri din salariu		Salariu mediu lunar net		
						salariul de baza											spor lunar în valoare fixă	Total partea fixă	spor pu performanta, lei	sporuri cu caracter specific (lei), p/u: autoritatile publice din domeniul asistentei sociale si sanatatii (Grupul ocupational G6)	total parte variabila, lei	Salariul lunar calculat total, lei		Prime de asigurare medicală	Impozit pe venit
						clasa de salarizare cnf anexe	clase p/u vechime		Devieri de clase:			clasa de salarizare finala determinata	coeficient de salarizare corespunzator	valoarea de referinta aplicata	salariul de baza, lei										
							Ani	vechime in munca	nr de clase suplimentare cnf treptei de salarizare	pu necoresp. nivel. de studii absolvit cu cel necesar pu ocuparea functiei	+/- clase					alte devieri									
											12=6+8+9+10	13	14	15=13*14*5	16	17=15+16	18=15*10%	19=15*10%	20=18+19	21=17+20	22=c21*9%	23=(c21-2250-c22)*12%	24=c21-c22-c23		
≥ liceale	5	nu importă	Părinte -educator	E4021-22	1	52	1					52	2,9	1900	5 510,0	1 300,0	6 810,0	551,0		551,0	7 361,0	662,5	533,8	6165	
≥ liceale	5	nu importă	Părinte -educator	E4021-22	1	52	9	3				55	3,09	1900	5 880,0	1 300,0	7 180,0	588,0		588,0	7 768,0	699,1	578,3	6491	
≥ liceale	5	nu importă	Părinte -educator	E4021-22	1	52	21	6				58	3,29	1900	6 260,0	1 300,0	7 560,0	626,0		626,0	8 186,0	736,7	623,9	6825	
< liceale	5	nu importă	Părinte -educator	E4021-22	1	52	1		-5			47	2,62	1900	4 980,0	1 300,0	6 280,0	498,0		498,0	6 778,0	610,0	470,2	5698	
< liceale	5	nu importă	Părinte -educator	E4021-22	1	52	9	3	-5			50	2,79	1900	5 310,0	1 300,0	6 610,0	531,0		531,0	7 141,0	642,7	509,8	5989	
< liceale	5	nu importă	Părinte -educator	E4021-22	1	52	21	6	-5			53	2,97	1900	5 650,0	1 300,0	6 950,0	565,0		565,0	7 515,0	676,4	550,6	6288	
s	3	1	Asistent parental profesionist	G6017	1	55	1					55	3,09	1900	5 880,0	1 300,0	7 180,0	588,0	588,0	1 176,0	8 356,0	752,0	642,5	6961	
s	3	1	Asistent parental profesionist	G6017	1	55	9	3				58	3,29	1900	6 260,0	1 300,0	7 560,0	626,0	626,0	1 252,0	8 812,0	793,1	692,3	7327	
s	3	1	Asistent parental profesionist	G6017	1	55	21	6				61	3,51	1900	6 670,0	1 300,0	7 970,0	667,0	667,0	1 334,0	9 304,0	837,4	746,0	7721	
s	3	0	Asistent parental profesionist	G6017	1	55	1					55	3,09	1900	5 880,0	1 300,0	7 180,0	588,0		588,0	7 768,0	699,1	578,3	6491	
s	3	0	Asistent parental profesionist	G6017	1	55	9	3				58	3,29	1900	6 260,0	1 300,0	7 560,0	626,0		626,0	8 186,0	736,7	623,9	6825	

s	3	0	Asistent parental profesionist	G6017	1	55	21	6				61	3,51	1900	6 670,0	1 300,0	7 970,0	667,0		667,0	8 637,0	777,3	673,2	7187
pt	3	1	Asistent parental profesionist	G6031	1	44	1					44	2,46	1900	4 680,0	1 300,0	5 980,0	468,0	468,0	936,0	6 916,0	622,4	485,2	5808
pt	3	1	Asistent parental profesionist	G6031	1	44	9	3				47	2,62	1900	4 980,0	1 300,0	6 280,0	498,0	498,0	996,0	7 276,0	654,8	524,5	6097
pt	3	1	Asistent parental profesionist	G6031	1	44	20	6				50	2,79	1900	5 310,0	1 300,0	6 610,0	531,0	531,0	1 062,0	7 672,0	690,5	567,8	6414
pt	3	0	Asistent parental profesionist	G6031	1	44	1					44	2,46	1900	4 680,0	1 300,0	5 980,0	468,0		468,0	6 448,0	580,3	434,1	5434
pt	3	0	Asistent parental profesionist	G6031	1	44	9	3				47	2,62	1900	4 980,0	1 300,0	6 280,0	498,0		498,0	6 778,0	610,0	470,2	5698
pt	3	0	Asistent parental profesionist	G6031	1	44	20	6				50	2,79	1900	5 310,0	1 300,0	6 610,0	531,0		531,0	7 141,0	642,7	509,8	5989
fs	3	1	Asistent parental profesionist	G6031	1	44	1		-5			39	2,21	1900	4 200,0	1 300,0	5 500,0	420,0	420,0	840,0	6 340,0	570,6	422,3	5347
fs	3	1	Asistent parental profesionist	G6031	1	44	9	3	-5			42	2,36	1900	4 490,0	1 300,0	5 790,0	449,0	449,0	898,0	6 688,0	601,9	460,3	5626
fs	3	1	Asistent parental profesionist	G6031	1	44	20	6	-5			45	2,51	1900	4 770,0	1 300,0	6 070,0	477,0	477,0	954,0	7 024,0	632,2	497,0	5895
fs	3	0	Asistent parental profesionist	G6031	1	44	1		-5			39	2,21	1900	4 200,0	1 300,0	5 500,0	420,0		420,0	5 920,0	532,8	376,5	5011
fs	3	0	Asistent parental profesionist	G6031	1	44	9	3	-5			42	2,36	1900	4 490,0	1 300,0	5 790,0	449,0		449,0	6 239,0	561,5	411,3	5266
fs	3	0	Asistent parental profesionist	G6031	1	44	20	6	-5			45	2,51	1900	4 770,0	1 300,0	6 070,0	477,0		477,0	6 547,0	589,2	444,9	5513

Anexa 2. Venitul lunar calculat (brut) al APP și PE

Funcția	Nivel de studii	Vechime în muncă (ani)	Venitul lunar brut (lei) p/u persoanele care:			Diferența față de veniturile lunare ale persoanelor care nu au în plasament copii cu dizabilități:	
			nu au în plasament CD	au în plasament CD medii și accentuate	au în plasament un CD severe	veniturilor îngrijitorilor ce au CD medii și accentuate	veniturilor îngrijitorilor ce au CD severe
Părinte educador	≥ liceale sau medii generale	< 2	8611	8611	8611	0	0
Părinte educador		5-10	9018	9018	9018	0	0
Părinte educador		>20	9436	9436	9436	0	0
Părinte educador	< liceale sau medii generale	< 2	8028	8028	8028	0	0
Părinte educador		5-10	8391	8391	8391	0	0
Părinte educador		>20	8765	8765	8765	0	0
Asistent parental profesionist	superioare	< 2	9018	9606	9606	588	588
Asistent parental profesionist		5-10	9436	10062	10062	626	626
Asistent parental profesionist		>20	9887	10554	10554	667	667
Asistent parental profesionist	profesional-tehnice	< 2	7698	8166	8166	468	468
Asistent parental profesionist		5-10	8028	8526	8526	498	498
Asistent parental profesionist		>20	8391	8922	8922	531	531
Asistent parental profesionist	< profesional-tehnice	< 2	7170	7590	7590	420	420
Asistent parental profesionist		5-10	7489	7938	7938	449	449
Asistent parental profesionist		>20	7707	8274	8274	567	567

Anexa 3. Câștigul salarial mediu lunar nominal brut, pe activități economice, în 2023

Activități economice	lei
0 ACTIVITATI ECONOMICE – total	12354,7
A AGRICULTURA, SILVICULTURA SI PESCUIT	7982,9
B+C+D+E INDUSTRIE	11210,6
B INDUSTRIA EXTRACTIVA	9960,4
C INDUSTRIA PRELUCRATOARE	10404,7
D PRODUCTIA SI FURNIZAREA DE ENERGIE ELECTRICA SI TERMICA, GAZE, APA CALDA SI AER CONDITIONAT	18384,5
E DISTRIBUTIA APEI; SALUBRITATE, GESTIONAREA DESEURILOR, ACTIVITATI DE DECONTAMINARE	10143,8
F CONSTRUCTII	10564,6
H TRANSPORT SI DEPOZITARE	10833,3
I ACTIVITATI DE CAZARE SI ALIMENTATIE PUBLICA	7676,4
J INFORMATII SI COMUNICATII	30509,2
K ACTIVITATI FINANCIARE SI DE ASIGURARI	23910,2
L TRANZACTII IMOBILIARE	9788,7
M ACTIVITATI PROFESIONALE, STIINTIFICE SI TEHNICE	14293,0
N ACTIVITATI DE SERVICII ADMINISTRATIVE SI ACTIVITATI DE SERVICII SUPT	9525,4
O ADMINISTRATIE PUBLICA SI APARARE; ASIGURARI SOCIALE OBLIGATORII	13859,7
P INVATAMANT	10046,2
Q SANATATE SI ASISTENTA SOCIALA	13647,5
R ARTA, ACTIVITATI DE RECREERE SI DE AGREMENT	9071,7
S ALTE ACTIVITATI DE SERVICII	15341,5

Sursa: https://statistica.gov.md/ro/castigul-salarial-mediul-lunar-brut-si-indicele-numarului-mediul-al-salariatilor-i-9436_60817.html

Anexa 4. Minimul de existenta pe Categoriile de populatie, pe semestrul I 2023 (lei)

Categorii	Total pe tara	Orase mari	Orase mici	Sate
Total populatie	2877,1	3237,6	2839,3	2712,1
Populatie apta de munca	3078,7	3410,4	3035,8	2914,7
...Barbati in virsta apta de munca	3343,4	3722,2	3301,0	3171,5
...Femei in virsta apta de munca	2806,5	3124,7	2773,1	2631,1
Pensionari pentru limita de virsta	2403,9	2723,3	2419,2	2279,9
Copii-total	2822,1	3176,8	2810,2	2650,5
...Copii in virsta de pina la 1 an	1110,1	1253,0	1111,6	1041,2
...Copii in virsta de 1-6 ani	2403,1	2736,1	2427,4	2232,3
...Copii in virsta de 7-17 ani	3165,1	3542,1	3142,3	2985,0

Sursa: https://statbank.statistica.md/PxWeb/pxweb/ro/30%20Statistica%20sociala/30%20Statistica%20sociala__04%20NIV__NIV050/NIV050090.px/table/tableViewLayout2/?loadedQueryId=4e3fd441-f469-4669-9799-1323d528deae&timeType=from&timeValue=2023

Anexa 5. Venitul lunar calculat (net) al APP și PE

Funcția	Nivel de studii	Vechime în muncă (ani)	Venitul lunar net (lei) p/u persoanele care:			Diferența față de veniturile lunare ale persoanelor care nu au în plasament copii cu dizabilități:	
			Nu au în plasament CD	Au în plasament CD medii și accentuate	Au în plasament un CD severe	veniturilor îngrijitorilor ce au CD medii și accentuate	veniturilor îngrijitorilor ce au CD severe
Părinte educator	≥ liceale sau medii generale	< 2	7165	7165	7165	0	0
Părinte educator		5-10	7491	7491	7491	0	0
Părinte educator		>20	7826	7826	7826	0	0
Părinte educator	< liceale sau medii generale	< 2	6699	6699	6699	0	0
Părinte educator		5-10	6989	6989	6989	0	0
Părinte educator		>20	7289	7289	7289	0	0
Asistent parental profesionist	superioare	< 2	7491	7962	7962	471	471
Asistent parental profesionist		5-10	7826	8327	8327	501	501
Asistent parental profesionist		>20	8187	8721	8721	534	534
Asistent parental profesionist	profesional-tehnice	< 2	6434	6809	6809	375	375
Asistent parental profesionist		5-10	6699	7097	7097	399	399
Asistent parental profesionist		>20	6989	7414	7414	425	425
Asistent parental profesionist	< profesional-tehnice	< 2	6011	6348	6348	336	336
Asistent parental profesionist		5-10	6267	6626	6626	360	360
Asistent parental profesionist		>20	6441	6896	6896	454	454

Anexa 6. Prestațiile sociale pentru copii din plasament în serviciile APP și CCTF (lei)

Denumire	Copil fără dizabilități	Copil cu dizabilități	Diferența
Indemnizație unică la plasament de lungă durată	3688,7	4795,31	1106,61
Indemnizație unică la plasament de lungă durată copil < de 1 an	7377,4	8484,01	1106,61
Indemnizație unică la plasament de lungă durată copil de 1 - 3 ani	5533,05	6639,66	1106,61
Indemnizație unică la plasament de urgență	614,78	799,21	184,434
Indemnizație unică la plasament de urgență copil < de 1 an	1229,57	1414,00	184,434
Indemnizație unică la plasament de urgență copil de 1 - 3 ani	922,18	1106,61	184,434
Indemnizație unică la plasament de răgaz	307,39	399,61	92,217
Indemnizație unică la plasament de răgaz copil < de 1 an	614,78	707,00	92,217
Indemnizație unică la plasament de răgaz copil de 1 - 3 ani	461,09	553,31	92,217
Indemnizație unică la 18 ani	1000	1000,00	0
Indemnizație lunară	1400	1820,00	420
Supliment la indemnizația lunară conform Memorandumului cu UNICEF:			
În perioada 01.01.2023-28.02.2023	675	877	202
În perioada 01.03.2023-31.08.2023	1025	1332	307
Începând cu 01.09.2023	1158	1505	347
Indemnizație zilnică până la 01.04.2024			
Indemnizație zilnică (zi obișnuită, 360 zile) = 20 lei x 360 zile	7200	7200	0
Indemnizație zilnică (în ziua de naștere, 1 zi)	167	167	0
Indemnizație zilnică (în zile de sărbătoare, 4 zile =119 lei x 4 zile)	476	476	0
Indemnizație zilnică total anual	7843	7843	0
Indemnizație zilnică în mediu pe lună (7843/12)	653,58	653,58	0
Indemnizație zilnică de la 01.04.2024			
Indemnizație zilnică (zi obișnuită, 360 zile) = 23 lei x 360 zile	8280	8280	0
Indemnizație zilnică (în ziua de naștere, 1 zi)	190	190	0
Indemnizație zilnică (în zile de sărbătoare, 4 zile =135 lei x 4 zile)	540	540	0
Indemnizație zilnică total anual	9010	9010	0
Indemnizație zilnică în mediu pe lună (9010/12)	750,83	750,83	0

Anexa 7. Norme de cheltuieli din instituțiile de tip rezidențial

Tipurile de cheltuieli	Normele de cheltuieli pentru o persoană în centrele de plasament temporar pentru copii cu dizabilități, centrele de plasament temporar pentru copii separați de părinți, în vârstă de la 7 până la 18 ani, lei	Normele de cheltuieli pentru o persoană, recalculate pe lună
Produse alimentare (pe zi)*	67,76	2061,03
Medicamente și materiale de pansament (pe zi)	12,51	380,51
Îmbrăcăminte, încălțăminte și inventar moale, inclusiv pe perioade:		
o dată la 1 an	1712,57	142,71
o dată la 2 ani	1976,06	82,34
o dată la 3 ani	1317,36	36,59
o dată la 4-6 ani	2503,01	41,72
Produse igienico-sanitare (pe an)	164,65	13,72
Literatură, jocuri și jucării (pe an)	131,71	10,98
Total norme de cheltuieli raportate la o lună		2769,60
Inclusiv fără medicamente și materiale de pansament		2389,09

Anexa 8. Cheltuielile anului 2020 de servicii comunale și materiale circulante per copil cu dizabilități din CPTPCD din Orhei și Hîncești, indexate la nivelul anului 2023

Denumirea articolelor de cheltuieli	CPTPCD Hîncești				CPTPCD Orhei			
	Cheltuieli medii per persoană, lei/lună	Total, mii lei	Servicii medicale, de reabilitare și de dezvoltare a abilităților	Servicii de îngrijire	Cheltuieli medii per persoană, lei/lună	Total, mii lei	Servicii medicale, de reabilitare și de dezvoltare a abilităților	Servicii de îngrijire
			suma	suma			suma	suma
Energia electrică, gaze, apă, canalizare, alte servicii comunale	370,33	1888,70	755,50	1133,20	545,71	2252,70	901,10	1351,60
<i>Cheltuieli privind utilizarea stocurilor și materialelor circulante</i>	<i>2663,39</i>	<i>7798,40</i>	<i>2715,60</i>	<i>5082,80</i>	<i>2538,49</i>	<i>5757,30</i>	<i>1324,10</i>	<i>4433,20</i>
produse alimentare		4117,80	0,00	4117,80		3667,30	0,00	3667,30
medicamente și materiale sanitare		2189,80	2189,80	0,00		1037,20	1037,20	0,00
accesorii de pat, îmbrăcăminte, încălțăminte		439,20	0,00	439,20		479,00	0,00	479,00
alte materiale		1051,60	525,80	525,80		573,80	286,90	286,90
Numărul mediu de beneficiari		244,00				189,00		
Numărul de angajați		181,00				155,00		
Cheltuieli medii per beneficiar, pe instituții	3033,72				3084,20			
Cheltuieli medii per beneficiar, general	3055,76							
indicele prețurilor de consum iunie 2020-iunie 2023	153,86%							
Cheltuieli medii per beneficiar, indexate	4701,59							

Anexa 9. Analiza comparativă a veniturilor copiilor din plasament cu minimul de existență și cu cheltuielile de întreținere din instituțiile de tip rezidențial

Nr. d.o.	Denumire	Copil tipic (fără dizabilități)	Copil cu dizabilități (fără alocații și compensații)	Copil cu dizabilități medii	Copil cu dizabilități accentuate	Copil cu dizabilități severe
1	Indemnizație lunară	1400,0	1820,0	1820,0	1820,0	1820,0
2	Indemnizație zilnică în mediu pe lună (9010/12)*	750,8	750,8	750,8	750,8	750,8
3	Alocație de dizabilitate**			1388,9	1944,5	2083,4
4	Compensație pentru serviciile de transport			160,0	160	160
5	Total venit lunar pentru copii până în clasa IV inclusiv	(r. 1+r.3+r.4) 1400,0	1820,0	3368,9	3924,5	4063,4
6	Total venit lunar pentru copii din clasa V până la 18 ani	(r.1+r.2+r.3+r.4) 2150,8	2570,8	4119,8	4675,33	4814,23
7	Supliment la indemnizația lunară, acordat din fondurile UNICEF***	1158,0	1505,0	1505,0	1505	1505
8	Total venit lunar pentru copii (cu suplimentul UNICEF) până în clasa IV inclusiv	(r.5 + r.7) 2558,0	3325,0	4873,9	5429,5	5568,4
9	Total venit lunar pentru copii (cu suplimentul UNICEF) din clasa V până la 18 ani	(r.6+r.7) 3308,8	4075,8	5624,8	6180,33	6319,23
10	Minimul de existență pe țară pe anul 2023 pentru copii total	2822,1	2822,1	2822,1	2822,1	2822,1
11	Diferența dintre sumele lunare alocate de stat (fără suplimentul UNICEF) pentru copii pînă în clasa IV inclusiv și minimul de existență	(r. 5-r.10), lei -1422,1	-1002,1	546,8	1102,4	1241,3
12		(r. 5/r.10*100) 49,6%	64,5%	119,4%	139,1%	144,0%
13	Diferența dintre sumele lunare alocate de stat (fără suplimentul UNICEF) pentru copii de la clasa V pînă la 18 ani și minimul de existență	(r.6-r.10), lei -671,3	-251,3	1297,7	1853,23	1992,13
14		(r. 6/r.10*100) 76,2%	91,1%	146,0%	165,7%	170,6%
15	Diferența dintre sumele lunare alocate de stat (inclusiv suplimentul UNICEF) pentru copii pînă în clasa IV inclusiv și minimul de existență	(r. 8-r.10), lei -264,1	502,9	2051,8	2607,4	2746,3
16		(r. 8/r.10*100) 90,6%	117,8%	172,7%	192,4%	197,3%
17	Diferența dintre sumele lunare alocate de stat (inclusiv suplimentul UNICEF) pentru copii de la clasa V pînă la 18 ani și minimul de existență	(r.9-r.10), lei 486,7	1253,7	2802,7	3358,2	3497,1
18		(r. 9/r.10*100) 117,2%	144,4%	199,3%	219,0%	223,9%
19	Normele de cheltuieli pe lună pentru o persoană din instituții sociale	2769,6	2769,6	2769,6	2769,6	2769,6
20	Diferența dintre sumele lunare alocate de stat (fără suplimentul UNICEF) pentru copii pînă în clasa IV inclusiv și normele de cheltuieli din instituții sociale	(r. 5-r.19), lei -1369,6	-949,6	599,3	1154,9	1293,8
21		(r. 5/r.19*100) 50,5%	65,7%	121,6%	141,7%	146,7%

22	Diferența dintre sumele lunare alocate de stat (fără suplimentul UNICEF) pentru copii de la clasa V pînă la 18 ani și normele de cheltuieli din instituții sociale	(r.6-r.19), lei	-618,8	-198,8	1350,2	1905,73	2044,63
23		(r. 6/r.19*100)	77,7%	92,8%	148,7%	168,8%	173,8%
24	Diferența dintre sumele lunare alocate de stat (inclusiv suplimentul UNICEF) pentru copii pînă în clasa IV inclusiv și normele de cheltuieli din instituții sociale	(r.8-r.19), lei	-211,6	555,4	2104,3	2659,9	2798,8
25		(r. 8/r.19*100)	92,4%	120,1%	176,0%	196,0%	201,1%
26	Diferența dintre sumele lunare alocate de stat (inclusiv suplimentul UNICEF) pentru copii de la clasa V pînă la 18 ani și normele de cheltuieli din instituții sociale	(r.9-r.19), lei	539,2	1306,2	2855,2	3410,7	3549,6
27		(r.9/r.19*100)	119,5%	147,2%	203,1%	223,1%	228,2%
28	Cheltuielile medii lunare indexate pentru servicii comunale, produse alimentare, medicamente, materiale sanitare, accesorii de pat, încălțăminte și îmbrăcăminte la un copil din CPTPCD			4701,6	4701,6	4701,6	4701,6
29	Diferența dintre sumele lunare alocate de stat (fără suplimentul UNICEF) pentru copii pînă în clasa IV inclusiv și cheltuielile medii lunare indexate, pentru un copil din CPTPCD	(r. 5-r.28), lei	x	-2881,6	-1332,7	-777,1	-638,2
30		(r. 5/r.28*100)	x	38,7%	71,7%	83,5%	86,4%
31	Diferența dintre sumele lunare alocate de stat (fără suplimentul UNICEF) pentru copii de la clasa V pînă la 18 ani și cheltuielile medii lunare indexate, pentru un copil din CPTPCD	(r.6-r.28), lei	x	-2130,8	-581,8	-26,3	112,6
32		(r. 6/r.28*100)	x	54,7%	87,6%	99,4%	102,4%
33	Diferența dintre sumele lunare alocate de stat (inclusiv suplimentul UNICEF) pentru copii pînă în clasa IV inclusiv și cheltuielile medii lunare indexate, pentru un copil din CPTPCD	(r.8-r.28), lei	x	-1376,6	172,3	727,9	866,8
34		(r.8/r.28*100)	x	70,7%	103,7%	115,5%	118,4%
35	Diferența dintre sumele lunare alocate de stat (inclusiv suplimentul UNICEF) pentru copii de la clasa V pînă la 18 ani și cheltuielile medii lunare indexate, pentru un copil din CPTPCD	(r.9-r.28), lei	x	-625,8	923,2	1478,7	1617,6
36		(r.9/r.28*100)	x	86,7%	119,6%	131,5%	134,4%

* valori valabile începând cu 01.04.2024
** valori valabile începând cu 01.04.2024
*** valori valabile începând cu 01.09.2023

Anexa 10. Profilul participanților la DFG cu îngrijitorii care au experiență de îngrijire a copiilor cu dizabilități

nr	Perioada aprobării în calitate de APP/PE	Genul	Raionul	Forma de organizare	Număr de copii care au trecut prin plasament	Număr de copii cu dizabilități aflați în plasament
1	2012	F	Strășeni	CCTF	30	3 (1-grad sever; 1-grad mediu; 1-grad accentuat)
2	2022	F	Strășeni	APP	5	1, grad sever
3	2018	F	Ialoveni	CCTF	5	2, Retard mintal moderat ambii
4	2018	F	Ialoveni	CCTF	10	1, grad mediu
5	2017	F	Cimișlia	APP	9	1 grad mediu
6	2020	F	Cimișlia	APP	1	1 grad sever
7	2019	F	Criuleni	APP	4	1, grad accentuat
8	2021	F	Ialoveni	APP	6	1, grad accentuat
9	2019	F	Ialoveni	APP	3	2 (1-sever, 1 accentuat)

Anexa 11. Profilul participanților la DFG cu îngrijitorii fără experiență de îngrijire a copiilor cu dizabilități în plasament

nr	Perioada aprobării în calitate de APP/PE	Genul	Raionul	Forma de organizare	Număr de copii care au trecut prin plasament	Număr de copii aflați în plasament
1	2016	F	Strășeni	APP	4	3
2	2016	F	Strășeni	APP	8	4
3	2023	F	Anenii Noi	APP	2	2
4	2023	F	Strășeni	APP	2	2
5	2011	F	Strășeni	CCTF	15	3
6	2016	F	Criuleni	APP	5	3
7	2015	F	Criuleni	APP	8	3
8	2015	F	Criuleni	APP	2	2

Anexa 12. GHID DE INTERVIU pentru FOCUS-GRUPUL cu asistenții parentali profesioniști, părinții-educatori care au sau au avut în îngrijire copii cu dizabilități (resurse financiare)

<p>1. Motivația APP de a lua în plasament un copil/copii cu dizabilități</p>	<p>1. Pentru APP ce au în îngrijire copii cu dizabilități și cu dizabilități severe, se oferă beneficii suplimentare pentru munca depusă:</p> <ul style="list-style-type: none"> • spor cu caracter specific pentru caracterul individualizat și specific de activitate al asistenților parentali profesioniști (până la 10 % din salariu), conform regulamentului intern – pentru toți APP ce au în plasament copii cu dizabilități, <p>și</p> <ul style="list-style-type: none"> • 2096 lei alocație lunară – pentru cei care îngrijesc copii cu dizabilități severe. Sunt aceste resurse suficiente pentru a acoperi efortul fizic și emoțional depus personal de dvs.?
<p>2. Suficiența resurselor alocate din buget pentru întreținerea copilului Resurse pentru copil</p>	<p>2. Copiii cu dizabilități aflați în plasament familial beneficiază de o indemnizație lunară mai mare cu 30% (cu 420 lei) față de copiii fără dizabilități (1820 lei lunar față de 1400 lei). Totodată, ei beneficiază de alocație lunară în dependență de gradul de dizabilitate:</p> <p>Severă – 1965,47 lei; accentuată – 1834,43 lei; medie – 1310,31 lei.</p> <p><i>Acest suport: (1965,47+420=2385,47 lei); (1834,43+420=2254,43 lei) sau (1310,31+420=1730,31 lei) vă acoperă cheltuielile materiale suplimentare, specifice îngrijirii unui copil cu dizabilități?</i></p> <p>3. <i>Dacă nu, din ce surse suplimentare acoperiți neajunsul?</i></p> <p>4. Conform legislației, indemnizația acordată la plasamentul copilului cu dizabilități este cu 30 % mai mare față de cea pentru copii fără dizabilități. La plasamentul de lungă durată, în sumă absolută aceasta ar fi:</p> <p>Pentru copii mai mari de 3 ani – cu 1106,6 lei mai mare; Pentru copii în vârstă de 1-3 ani – cu 1659,9 lei mai mare; Pentru copii în vârstă de până la un an – cu 2213,2 lei mai mare.</p> <p>Acest surplus a acoperit cheltuielile de procurare a unor bunuri specifice, necesare la plasarea copilului cu dizabilități?</p>
<p>3. Acoperirea cheltuielilor efectuate în interesul copilului din plasament</p>	<p>5. Au fost acoperite toate cheltuielile de tratament a copilului din contul poliței medicale, ați fost asigurați cu medicamente compensate, sau ați fost nevoiți să suportați unele cheltuieli suplimentare pentru investigații, medicamente, tratament?</p> <p>6. Dacă ați suportat cheltuieli suplimentare, ce sume ați cheltuit pe parcursul unui an pentru un copil?</p> <p>7. Din ce surse le-ați acoperit: indemnizațiile pentru copil, salariul personal, alte surse?</p> <p>8. Au fost situații, când ați mers în alte localități, la distanțe mai mari de 20-25 km pentru a soluționa probleme în interesul copiilor din plasament (educație, sănătate, perfectare acte, etc.)?</p> <p>9. Dacă da, au fost compensate cheltuielile de transport de către angajator, sau au fost suportate din contul indemnizației copilului și/sau din contul veniturilor Dumneavoastră?</p> <p>10. Ce fel de cheltuieli în afară de alimentație, igienă și îmbrăcăminte mai efectuați în interesul copiilor din plasament?</p>
<p>4. Recomandări</p>	<p>11. Ce acțiuni ați recomanda autorităților pentru a crește motivația APP de a accepta în îngrijire copii cu dizabilități?</p>

Anexa 13. GHID DE INTRVIU pentru FOCUS-GRUPUL cu asistenții parentali profesioniști, părinții-educatori care nu au în îngrijire copii cu dizabilități (motivație)

<p>1. Motivația îngrijitorului de a lua în plasament un copil/copii cu dizabilități</p>	<p>1. Pentru APP ce au în îngrijire copii cu dizabilități și cu dizabilități severe, se oferă beneficii suplimentare pentru munca depusă:</p> <ul style="list-style-type: none"> • spor cu caracter specific pentru caracterul individualizat și specific de activitate al asistenților parentali profesioniști (până la 10 % din salariu), conform regulamentului intern – pentru toți APP ce au în plasament copii cu dizabilități, <p>și</p> <ul style="list-style-type: none"> • 2096 lei alocație lunară – pentru cei care îngrijesc copii cu dizabilități severe. Cum credeți, sunt aceste resurse suficiente pentru a acoperi efortul fizic și emoțional depus de asistentul parental?
<p>2. Suficiența resurselor alocate din buget pentru întreținerea copilului</p>	<p>2. Copii fără dizabilități din plasamentul de tip familial beneficiază de o indemnizație lunară în mărime de 1400 lei, începând din clasa a V-a, beneficiază și de indemnizație zilnică, în mărime de 20 lei/zi (≈600 lei pe lună) până la vârsta de 18 ani.</p> <p><i>Cum considerați, indemnizația de 1400 lei pe lună pentru copii până în clasa IV-a și indemnizațiile de ≈ 2000 lei pe lună pentru copii începând din clasa a V-a și până la 18 ani, sunt suficiente pentru a acoperi cheltuielile de întreținere a unui copil fără dizabilități în familia asistentului parental profesionist?</i></p> <p>3. <i>Dacă nu, din ce surse suplimentare acoperiți neajunsul?</i></p> <p>4. Copiii cu dizabilități aflați în plasament familial beneficiază de o indemnizație lunară mai mare cu 30% (cu 420 lei) față de copiii fără dizabilități (1820 lei lunar față de 1400 lei). Totodată, ei beneficiază de alocație lunară în dependență de gradul de dizabilitate:</p> <p>Severă – 1965,47 lei ; accentuată – 1834,43 lei; medie – 1310,31 lei.</p> <p><i>Cum considerați, acest suport: (1965,47+420=2385,47 lei); (1834,43+420=2254,43 lei) sau (1310,31+420=1730,31 lei) acoperă cheltuielile materiale suplimentare, specifice îngrijirii unui copil cu dizabilități?</i></p> <p>5. Conform legislației, indemnizația acordată la plasamentul copilului cu dizabilități este cu 30 % mai mare față de cea pentru copii fără dizabilități. La plasamentul de lungă durată, în sumă absolută aceasta ar fi:</p> <p>Pentru copii mai mari de 3 ani – cu 1106,6 lei mai mare; Pentru copii în vârstă de 1-3 ani – cu 1659,9 lei mai mare; Pentru copii în vârstă de până la un an – cu 2213,2 lei mai mare.</p> <p><i>După părerea Dumneavoastră, acest surplus ar acoperi cheltuielile de procurare a unor bunuri specifice, necesare la plasarea copilului cu dizabilități?</i></p>
<p>3. Acoperirea cheltuielilor efectuate în interesul copilului din plasament</p>	<p>6. Au fost acoperite toate cheltuielile de tratament a copilului din contul poliței medicale, ați fost asigurați cu medicamente compensate, sau ați fost nevoiți să suportați unele cheltuieli suplimentare pentru investigații, medicamente, tratament?</p> <p>7. Dacă ați suportat cheltuieli suplimentare, ce sume ați cheltuit pe parcursul unui an pentru un copil?</p> <p>8. Din ce surse le-ați acoperit: indemnizațiile pentru copil, salariul personal, alte surse?</p> <p>9. Au fost situații, când ați mers în alte localități, la distanțe mai mari de 20-25 km pentru a soluționa probleme în interesul copiilor din plasament (educație, sănătate, perfectare acte, etc.)?</p> <p>10. Dacă da, au fost compensate cheltuielile de transport de către angajator, sau au fost suportate din contul indemnizației copilului și/sau din contul veniturilor Dumneavoastră?</p> <p>11. Ce fel de cheltuieli în afară de alimentație, igienă și îmbrăcăminte mai efectuați în interesul copiilor din plasament?</p>
<p>4. Recomandări</p>	<p>12. Ce acțiuni ați recomanda autorităților pentru a crește motivația APP de a accepta în îngrijire copii cu dizabilități?</p>
<p>Doriți să ne comunicați ceva ce considerați că este important suplimentar la subiectul abordat?</p>	
<p>Sfârșitul discuției</p>	<p>Vă mulțumim pentru participare</p>

Anexa 14. **Calculul fondului lunar de salarizare a părinților-educatori, și a asistenților parentali profesioniști în condițiile legislației în vigoare pentru anul 2024**

Nivelul de studii („s” – superioare; „pt” – profesional-tehnice (școală profesională, colegiu, centru de excelență); „fs” – fără studii)	denumire titlul funcției	cod funcție (Legea nr.270/2018)	nr. Unitati	partea fixa														partea variabila			Fondul lunar de salarizare calculat total, lei	Contribuții la BASS, mii lei	Total cheltuieli de personal pe lună		
				salariul de baza														spor lunar în valoare fixă	Total partea fixă	spor pu performanta, lei				sporuri cu caracter specific (lei),	total parte variabila, lei
				clasa de salarizare cnf anexe	clase pu vechime		Devieri de clase:						clasa de salarizare finala determinata	coeficient de salarizare corespunzator	valoarea de referinta aplicata	valoarea de referinta aplicata	salariul de baza, lei								
					Ani	vechime in munca	nr de clase suplimentare cnf treptei de salarizare	pu necoresp. nivel. de studii absolvit cu cel necesar pu ocuparea functiei	alte devieri	nota - temeiul legal (art. din lege cnf fisierului nr.5)															
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11=5+7+8+9	12	13		13	14=12*13*4	15= 1300 lei * col.4	16=14+15	17=14*10%	18=14*10%	19=17+18	20=16+19	21=c20*29%	22=c20+c21		
	Total		455,3												2546417,5	591825,0	3138242,5	254641,8	254641,8	509283,5	3647526,0	1057782,5	4705308,5		
≥ liceale	Părinte - educator	E4021-22	63	52	9	3				55	3,09	2100		2100	408870,0	81900,0	490770,0	40887,0	40887,0	81774,0	572544,0	166037,8	738581,8		
s	Asistent parental profesionist	G6017	53,75	55	9	3				58	3,29	2100		2100	371412,5	69875,0	441287,5	37141,3	37141,3	74282,5	515570,0	149515,3	665085,3		
pt	Asistent parental profesionist	G6031	158,5	44	9	3				47	2,62	2100		2100	873335,0	206050,0	1079385,0	87333,5	87333,5	174667,0	1254052,0	363675,1	1617727,1		
fs	Asistent parental profesionist	G6031	180,0	44	9	3	-5			42	2,36	2100		2100	892800,0	234000,0	1126800,0	89280,0	89280,0	178560,0	1305360,0	378554,4	1683914,4		

2024